

308587

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ అక్టోబరునెల 11 వ తేది సోమవారము

No 164

నంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ తృతియ 3.

సంచిక ౧౬౪

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వరప్రసాదము
దోమలు, నల్లులు, చిమటలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల బాధల నుండి తొలగింప
బడుదురు.
ప్రపంచప్రసిద్ధి పడిన జపాను
పారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమటలు మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. టికె 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యవార్తములకు చీమలును, పడక టిండ్లయందు నల్లులును, దోమ
లును, పుస్తక కేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును.

ప్లేగు, టైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రావడందే కాటోలు నిన్ను కాపా
డుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు.
అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమాన
ములను పొందినవి. అఖిమి అందు కంపెనీ, ఒసాక, జపాన్ పారిచే తయారు
చేయబడినది. పాడరుపాట్లములు ముదిరిచూచుటకుగాను అర్ధజాచీటి కంటి
నంపబడును. పల్లెటూర్లనుండి వ్యాముజారు తమ చిరుశామా షోట్లు, బిల్లా,
విడిబిడిగా వ్యాపించవలయును.

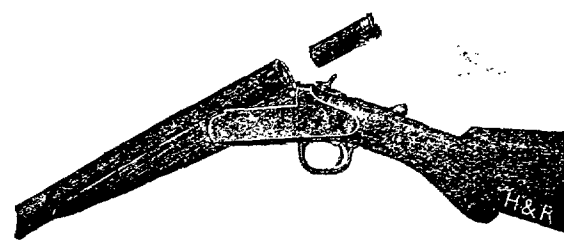
సోలు ఏకెంట్లు:—

టి. హరఅండుకో,

16/286 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, లోటాలు, మందు

మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అక్షసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యల్. వి. రామానుజం శెట్టి, అండుకో,

12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపా
యము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొన
దగినవి మూడుమాత్రమే. అవి యేదీయన భూతభవిష్యద్వర్త
మానముల ఫలములే గదా! మీయొక్క ఆయుధాయము,
భాగ్యము, సంతానము, బిడ్డ, కళిత్రము మొదలగు వానిని
గురించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు
త్వరపడి చేయవలసిన దేమిదన:— మీ జన్మకాలము మున్న
యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయను, నెలయను, సంవత్సర
మును, జననకాల ఘడియలను పంపుము. అవిలేనియెడల నెల
యను, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల
ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అవియును లేనియెడల కొంచె
మించుమించుగ తమనకున్ను తెలుపుచు తమతమ స్వప్నా
లిఖితముగాని లేక వాగ్విలేతో మాత్రముగాని ఒకయుత్త
రము వ్రాసిపంపవలయును. అపుడు నామమును బట్టియు,
వారివారి వ్రాసినబట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి
ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

ఇందుకు మాచేజేయబడి పోస్ట్ తరహాముగ నున్న
జాతకఫల మణిమంజరియను, 220 పోస్ట్ తరహాలును, ఉదా
హరణులను గల త్యాగివగ్రంథముయొక్క పృథగుచ్చు
మును, దానితో జాతకమును భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథ
ములనుబట్టియు, మా యనుభవ జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములను
వ్రాసి పోస్ట్ జీసహ ర. 1-12-0 లకు పి. సి. గా పంపుదుము.
ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఈనిబంధము వర్తిం
చును. 220 పోస్ట్ తరహాలు గల యీ గ్రంథముయొక్క
నిజమతాము చదివిన పిమ్మట తమకే తెలియగలదు. మఱి
యను తమ జాతక ఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట
విశేషపు సొమ్ము కృత్యపరిచి మఱియొకరిచేత వ్రాయించు
కొనినను నింత ఋజువుగా నుండలేదని మీరు జన్మ మమ్మ
స్తుతించకమానరు. వేనకేలు మాకు యోగ్యతాపత్రికల సంపి
యాన్నాను.

బి. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్,

అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

“అనంద గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము”

శ్రీవాలీకి రామాయణము

ఆంధ్ర వచనము.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన
పటములున్నవి. కొన్నిప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల కీ ప్రు
ములో వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, ఆయోధ్యాకాండములుగల పాస్టకాగితము కలి
కోలైండు గిట్టుకేరు. ౧ సంపుటము ర ౧ పటములు 3 ర ౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములుగల పాస్టకాగి
తము కలికోలైండు ౧ సంపుటము ర ౧ పటములు ౪ ర ౦
యూద్ధకాండము-మూడుభాగములు, 3 ర పటములు 3 ర ౦
లైబ్రరీయెడిషన్-౮౦పాస్టకాగితములవైన మంచిఅచ్చు,
మేలైనకలికోలైండు, బాల, ఆయోధ్యాకాండములుగల ౧౦౦
డిట్ ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గల ౧౦౦
డిట్ యూద్ధకాండము మూడుభాగములసంపుటము ర ౧౦
కీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

వైగ్రంథములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండుకో,

అనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

ఆకాశనిమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదివఱ కెవరును తెలుగులో వ్రాసి
యొండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము,
అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములుచక్కగా
వివరింపబడినవి. టెల 0-8-0

గౌతమబుద్ధుడు.

ఇందు నులభ్యతెలిలో బుద్ధునిచారిత్ర మంతయు వచన
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. ౦-4-౦

పాలపర్తి రామమూర్తిగారు.

టీచరు-మిషనుకాలేజీ, గుంటూరు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

ప్రతికంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము
తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబోట్ల పోగొట్టును
సార్వభౌమనొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

రోమహరి

డబ్బి 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన
రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట
రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు.
మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

శ్రీరామలింగపుర ప్రకటన గారము, సామర్లకోట:-
ఈ నెల 3-వ తేదీ ఆదివారమునాడు బ్రహ్మశ్రీ, శ్రీసాది పాపయ్యశాస్త్రిగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. అందు భాండాగారోపయోగములను గురించి, యుపన్యసింపబడినది. 2వ చందాలపట్టిక చదువబడినది.

శ్రీరామలింగపుర, పొన్నూరు, గ్రామములో నూత్న బస్తాదెంట్లు, అంతాకలిసి శ్రీకారదాపుర ప్రకటన గారము అనపేర నొకత్రైప్రసిద్ధిపొందిరి. అదియిటీరల కిధిలమైనది మరలదానిని 1915 సం॥ మార్చి 1వ తేదీని విద్యార్థులు నాడెళ్ల కంటుబరాపు, వారణాశి వీరరాఘవశాస్త్రి, కైరాల, శ్రీ ఆంధ్రభాషాసంజీవిని నిలయును అనపేరసాపించి 800 గ్రంథములవరకు వెంచి దానిని జాలెనెలవరకు సరిగా జరిపిరి ఇప్పుడు ఏయేకారణంచేకెనో తీసివేసిరి. కాబట్టి పురవాసులందరు కట్టుపట్టి దీనిని అభివృద్ధిచేయు కలయునని కోరెదన. అని కె. రామయ్య వ్రాయుచున్నాడు.

మంచిలెల్లము కలలు:- ఇక్కటికి కమారమి యిరువది దినములుగా నీ రాత్తున నెల్లూరు తాలూకాలో నేకారణంబుననో మంచిలెల్లము మాయమైనది. ఎంతవెల యిచ్చెదమన్న ను దమ్మిడియెత్తు లెల్లము దొరకుటలేదు. ఈకలలునకు ముందు ఏనె 3 లేక 4 అకాలల పల్లెలోనవారి కమ్మియున్న లెల్లము బస్తాల నన్నిటిని నెల్లూరున క్షణిక కలలునంగతి తెలిసినంతనే మరల కాతమకైవధగలేకొని తీసికొనిపోయిరట. నెల్లూరులో నెచ్చటనయిననన్న ను ఏనె 12 అకాల కిచ్చుచున్నారట ఇంతలో నీలెల్లమున కిట్టి కలలు వచ్చుటకు గారణమేమో తెలియరాకున్నది. దీనివలన తాటిలెల్లము వెలకూడా చాల హెచ్చినది. దీనికిగల కారణముం దెలుప నెల్లరు ప్రాధిక్యము అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

గోక్షే పుస్తక భాండాగారము:- మన దేశమునకు మహాదేశికముగా వచ్చిన గోక్షేగారి జ్ఞాపకవిన్నముగా పెద్దాపురమున ప్రత్యేకము విద్యార్థులకు ఉద్దేశ్యములతో గాక విశేషముగ శ్రీలంకనుండి నవయోగించు నొక పుస్తకభాండాగారమును 1915 వ సం॥ సెప్టెంబరున విద్యార్థులచే స్థాపితము చేయబడినది. ఈ భాండాగారము యొక్క ప్రధమసభను ఈ నెల 9-వ తేదీ కనివారము రోజున జరుపబడును. ఈ భాండాగారములో ప్రస్తుతము 500 పుస్తకము లున్నవి. 30 మంది చందాదారులును గలరు. దినపత్రికల మాసపత్రికలవచ్చును. పెద్దాపురమందలి మహాశయులందరు ఈ యుద్యమమునకు తోడ్పడినందుకు చాల సంతోషించుచున్నాము. అని సహాయకార్యదర్శి ముక్కాడ వెంకన్న గారు వ్రాయుచున్నాడు.

పెంటసాధుమిత్రములదేనిసంఘము:- పెంటసాధు గ్రామము "సద్" గౌరవదీక్షుల యుద్ధాగ్రములతోనిండి నుమారు నాల్గునెలలక్రమంలో మిగుల సమృద్ధిమై వెలయుచున్నది. కొన్ని కష్టములక్రిందట, నొకరిడింగురూము స్థాపింపబడి ప్రముఖుల సంఘభావనలోనవారి మెంబర్లయశోధయో కారణముగాక్షీణ దిశకొండెన. ఎట్లెటకు నామావశ్యమయెను. హీనస్థితిలోనుండి గ్రామములుండెను. కల్లెలండెను, వివిధసామములలో ననేక పతనమందెను అందుటయు, అచట లేకపోవుటయు దలపోసి గ్రామియులు తదితరదేవములయొక్కయు పట్టణములయొక్కయు, నూతనవాగరికలం దెలిసికొనుటకును పుస్తక మైకోవా సంగ్రామమున, మనలను మిగుల సహాయధితో గాపాడుచు సర్వవిధముల మేలు సమగూర్చు నిశ్చితాభిప్రాయముతోన్న మన బ్రిటిషు వారతమువారికి కమృసంహార మొనర్చుచున్న మన హౌందవీరు లంతశక్తులము గానప్పటికిని తదితర గ్రామి, వాసులవలె, లేకుండుముగా వించుటకును వీలుండు ననెడి యూహతో మిత్రమండలి పతనమందెన మనపేర నొకమాస ముదినముల క్రిందట నొకరిడింగురూము స్థాపింపబడినది ఇప్పుడు హిందూపత్రికయు, శాంధ్యపత్రికయు, కృష్ణాపత్రికయు దెప్పింపబడుచున్నవి. భవ్యమును హెచ్చున పోషకులు తమకైవగ సంకుటంబట్టి పుస్తక మియూడు పత్రికలతో దృష్టిపడవలసి యున్నది. ఇంకను బోషకులందరినో, మరి కొన్ని పత్రికలు దెప్పింపబడును. - అని మేనేజరు వ్రాయుచున్నాడు.

మునసము కరణములు - వాగ్డో రామయ్యలో 27-9-1915 తేదీ సోమవారమురోజున మనసము కరణములు మిటింగుచేయుటకు నెప్పాటుచేసుకున్నాడు. కరణము కొంతమంది హాజరుకా లేదు. హాజరుకాని కరణములు మిటింగు కాకూడదు. అని అభిప్రాయములను సభ్యులలో 4-5 వరుసమాత్రము వచ్చిరి. యిందునసముకరణములకు మిటింగు అనగా యేమిటో తెలియును. అందులో తెలిసినవారు హాజరుకాకూడదని హాజరుకా లేదు. తిరిగి 10-10-1915 తేదీని మిటింగు చేస్తారట గనుక వ్రాసేంతకంటే ముమ్మి తేవు మిటింగు చేయు విధములను అధికార్లు కష్టములు అందరూకలసికలెత్తు గారికి గాని ముతరఅధికార్లు గాని అర్హియిచ్చుకొనవచ్చునో లేదో మిటింగులో గవన్న మెంటు న్యాకుశాస్త్రమును వ్యతిరేకించని హాజరులను కష్టములను అయినప్పుడు ఇతర గ్రామవిద్యార్థులను అంగీకరించునో లేదో వారికి యుత్తరములు గాని శేషకు ద్వారాగాని వ్రాయవచ్చునో లేదో యాహంశములకు న్యాకుశాస్త్రములు మోచినవారును విరుచున్నవారును పత్రికద్వారా అందరకు తెలియవలెను. తమచున్నాను. ఇప్పుటికరణములు పూర్వపు మరియూదగు బట్టి విగ్రహపుష్టియే గాని అలాగననున్న యుక్తి మాయమై పోయినది. విరుచుములు మరచినారు. గొప్పలుచెప్పచున్నారు. శిశువులతోగని. ఖచ్చులు ప్రబలమైనవి. వీరలకు జీతములు యెక్కువకావలెనని మొట్టమొదట. అని పోలగుమ్మి వీరభద్రుడు వ్రాయుచున్నాడు.

చామర్లకోట ఏలేశ్వరము మోటారుబండ్లు:- గోదావరి జిల్లా సామర్లకోట పెద్దాపురం కావరముల మహారాజుశ్రీ మంగి పూడి అయ్యన్న శాస్త్రిగారు అనువారు సామర్లకోట రయల్ స్టేషనువద్ద నండి యేలేశ్వరము అను గ్రామంవరకు జగ్గంపేట మీదుగా యానుభ్యవుండే గ్రామములలో నిలిపించుతూ విన్న చిన్న స్టేషనులుగా, నిలుమించి సామానులను, మనుష్యులను, తీసుకొని తీసుకువచ్చుటకుగాను మోటారుబండి నడిపించుటకుగాను పర్మిషన్ నిమిత్తమున్ను లయి నెన్నుకొరకున్నా గోదావరి జిల్లా శ్రీకలెత్తు వారవార్కి అర్జీ పెట్టిట్టున్నా శ్రీవారవారి పుత్రపులకు వారు యెదురు మాట్లాడుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. వీరు చాలా రోజులనుండి యీ ప్రయత్నములకుకల సదు పుత్రపులు వీరికి తప్పకుండా దయచేయుమని నమ్ముచున్నాము. యీ మోటారుబండి వేరుటవల్ల ప్రజలకు కలిగే సదుపాయం కొంతా అంతా అని వ్రాయుచున్నాము. సదు మార్గంలో ప్రజలు వెళ్లుటకు వచ్చుటకు చాలాకాలంనుంచి వ్యయప్రయాసలు పడుతూవున్నారు. ఈ కుభ్య సదుమార్గంలో కొంతమంది మనుష్యులకు దొంగలవల్ల దెబ్బలు తగిలి పెద్దాపురం ఆనుపల్లిలో చికిత్స చేయించుకున్నారని తెలియవచ్చినది. గతక యీమోటారుబండి వేయటకు వీరికి పుత్రపులు శ్రీకలెత్తు వారవారు తప్పక శీఘ్రం లో యిప్పించుటకు సార్ధింపుచున్నాము. అదిగాక యేలేశ్వరంలో జరగబోవుచున్న సంతవంటి సంత ఆయామట్టుపట్ల లేకపోవుటయు కదరు సంతనండి వచ్చే మనస్సు దినములు కాకినాడ రాజమండ్రి పెద్దాపురం కైరాల గ్రామములవారందరి యీ మోటారుబండి వేయటవల్ల చాలా సదుపాయములు జన్మతన అన్నిదినముల త్వరగా తెచ్చుకొనుటకు ప్రజలందరికి వీలుగా వుండునని నమ్ముచున్నాము అని పెద్దాపురమునుండి మాకు వ్యాసిరి.

శ్రీవాగ్డోనిలయపు ప్రకటన గారము, సంగంపాగల్ల మూడి:- 10-10-15 అక్టోబరు నెల 10-వ తేదీ సోమవారము 5 గంటల తేనాలి తాలూకా తహసీలుదారు రావులపల్లి చలపతి రావు, బి. ఎ. గారు గ్రంథాగారమున కావ్యనింపబడినవారి యాజమాన్యమున నొక కథజరుపబడియె. రాజ్యాంగకవయ పరంపరాజనితశ్రీయును మనమున దలంపక ఆహ్వానించినంతనే చలపతిరావుగారు వెంచి అగ్రాసాధిత్యము జపించినందుల కెంతయు సంతసపడుచుంటిమని కావ్యదర్శి వ్యాదకు పూర్వముగ ప్రకటించె. వారిరాక వ్యాదకునీయలందు శ్రీకరంబులను భావపరంపరల ను పొంగి కే యు చున్న దని గ్రంథాగారధ్యక్షుడు నుడివెలయవారి బాలురకు శ్రీశ్రీభాషయ్యయు చింతెను నేని భావయ్యయు తమచే రచించిన పద్యంబులుపఠించి అగ్రాసాధిత్యని సంతోషంబుధింజేల్చిరి పిమ్మట చెన్నపురి క్రైస్తవశాఖలలో బి. ఏ. ఆ. క్లాసు విద్యార్థి జంపాల-గోపాలరావు గారిగ్గి ముఖావలో శ్రీవారికి గల నిరుపమాన విద్యాభిమానమును, గుణవిశిష్టతను, ప్రజల యందుగల ప్రేమలతోకలయును, వారొన్నన యవకారంబులను విశేషించుచు సభ్యుల వ్యాదకును చింతంబులు వికశిల్ల నుపన్యసిందిరి. తమపరి అగ్రాసాధిత్య పై సమన్వయించినవారిని సగౌరవముగ క్లాసుంచుచు, విద్యాభివృద్ధికరమగు నీ గ్రంథాగారము 4 మాసములలోనే చాలకలప సభివృద్ధిచెందుటమాద సంతోషము చాల శ్రద్ధగ పంచేమనున్నట్లు తోచుచున్నదనియు, భాండాగారముకాయట తమకు కడుంగకు నాహ్వాదకరముగ నుండెననియు, ఈ గ్రామమున ముఖ్యముగా గ్రంథాగార సభకు ప్రత్యేకపుటోటు అవసరమనియు, గ్రామవాసులు విక్రీలి శ్రద్ధతో పాటుపడుట శ్రేయస్కర మనియు, చెప్పి యంకను ననేకవిధముల జేకాభివృద్ధిగూర్చి ప్రస్తావింప వచ్చును మధురవాద్యము మగు తమ యంత్యోపన్యాసము ముగించిరి. సంతోష స్వాంతులగు సభ్యుల కరతాశ్రయముతో సభ నుమాడు 7 గంటలకు ముగిసెను అని కావ్యదర్శి గారు వ్రాయుచున్నాడు.

చీనాపరిపాలనా విధానమున మార్పు:- చీనాలో ముందు ఎట్టి పాలనావిధాన ముండవలెనో అను విషయమును గూర్చి చీనానుండలముల అభిప్రాయములను పుచ్చుకొనుటకై రాజ్యాంగసభవారు నిశ్చయించిరి. కొలనికాలముననే చీనాలో ప్రభావభూత్యులు పోయి రాజప్రభుత్వ మేర్పడుననుటకు సంది యము లేదు.

ఆర్యసమాజమును మహమ్మదీయు లెదిరించుట:- జాన్సిలోనున్న ఆర్యసమాజములకు కృష్ణగోపాల్ అను సతకు మతగురువుగ నుండెను. మునిచాక్ అను ప్రదేశమున ఆర్య సామాజిక సమావేశములు జరుగుచుండెడిది. అచ్చటినుండి ఒక సమావేశానంతరమున ఆర్యసమాజములకు తమకు కావలి కొరకు తెచ్చుకొనిన పోలీసువారితో గూడ జాన్సికి వచ్చుచుండెరి. మాన్యము 40-50 మంది తురకలు వీరిని ముట్టడించిరి. బహదూరునింగునకు తీవ్రమగు గాయములు తగిలెను. 2 పోలీసు భటులకు, కొందరు హితవోధులకు గాయములు తగిలెను తమరు తమ్ముకు ధర్మాబుధు అను సతకు తన శిష్యులను సందర్శమున దూషించుటచే తానుట్లు ముట్టడించిన మని ముద్దయితి తెలియపరిచిరి. ఈకేసుకు ప్రధమమున మిస్సెను గారు విమర్శించి ముద్దయలకు రిలేసి వారముల కరివరకమును విధించిరి. ఈశిక్షపై ముద్దయల జాన్సి నెవన్నుకోర్టునకు అప్పించెనె. కాని వారి అప్పిలు కొట్టివేయబడెను.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్

ఏ శ్రీలంక తమ వెంట్రుకలకు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానినెనిన, బజారులో దొరకదు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలకు యేకరణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈసంగతి శ్రీలంక ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూతన సంశోధన ప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాజ్యపురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలకు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టుకలె నున్న గ చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన నల్లని మెలుంగు కలిగింది భరమైనకు చలువపుట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపుసూర్చి మిక్కిలి ఇంపయ నువాసనమిట్టుటముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెలూరునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు కస్తూరిపదార్థమును ఏ ఒకయోగ్యతా పులికయ నొసంగియున్నాడు. మఱియు మేముకొరకయే వేలకలిది యోగ్యతా సామ్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలను యొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థానం పంపియెడల ఒకసారికి ఉపయోగపడగలసంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి లెలము ఇవాను గా పంపబడును. నెల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 మానుసీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖచ్చులు వేరు. (ప్రతి చిల్లరము కానుకలతో దొరకును.)

సాగోషబంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమూముసీరు, బొంబాయి నుద్రాను ఏజంట్:- మేతా పునాత్తమ్ మూర్తి నెం29, వైబబాకరోడ్, పూలంగిసహిభకు, నుద్రాన్

వ్యతంత లేఖలు

శ్రీ సి. వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషములయందలి నుండి)

బంధుమిత్రులు.

మన ఆర్డర్లు 4:— శ్రీ కనకరాజు మొమోరెయ్యల బేర్ద్యంబును ఆటలు ఈ నెల 8-న తేదీ ప్రారంభమౌను. కమిటీవారు మంచి ప్రయత్నముల చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ దినం నెలవులలో నియమముల ప్రకటనలు చాలసందడి గలగజేయును. ఆటలకు వచ్చువారికి భోజనము పొందులకొరకు మంచియేర్పాటు చేయుచున్నది. ఇందు కార్యభారము వహించి కడుశ్రద్ధగా బరితేయుచున్న మొకట్రాపు గారు ప్రశంసనీయులు వారి యోగ్యమగు నునకు భగవంతుడు ఇచ్చివేసిన విజయముల దయచూచి ప్రార్థన గావించుట.

శ్రీ సింహాద్రి జగతి ధియేటరు.

వైశేషిక కృత్యముల దొకనాటికాల నిర్వహణను చూస్తున్నది. శ్రీ రామానుజ పుస్తకభాండాగారమువారి యభిమతమును ఆమోదించి శ్రీ రాజీవారి అందగున భవము నిర్వహణ నుజ్జ్వలంబుగా నొనగొని.

తాలి కాపాటకాల.

ఇచ్చటి పాఠశాలలో నితరులకు నాల్గవ తరగతిలో చేరుకొనినది. నూతనముగా పుస్తకభాండాగారము ఉంచినారు. ప్రస్తుతపు హెడ్మాస్టరుగారు చాల శ్రద్ధగా బరితేయుచున్నారు. ఈ స్కూలును తన గృహముననే ఉంచుచున్నాడు. పాఠకులకు ఖర్చు చాల నెక్కువ. ఇప్పుడు బడికి వచ్చుచున్న ఆరుగురు కుమారులు గలరు. మొదటివారు కంత్తుకూడ చేసినారు. కాలి తగిలినవారు జతపడలేదు. గ్రామములందరినీ మునుగుంచి కొంత నలుగురు ఆలోచించి స్థలమును మిల్లమై ప్రయత్నము చేసియెడల త్వరలోనే యిలాంటి భర్తీకాక మానదు.

కృత్రిమము.

ఇచ్చట హైస్కూలు పెట్టింది మొదట జనసంఖ్య చాలవరకు హెచ్చుచున్నది బహుశాంతు చాల చిన్నదిగా ఉన్నది. విధులలోని ఆరుగురు అన్ని మేదానతరగతుల కిందకు పోతున్నది. అప్పటికిని చాలక చాల ఇంకాగా ఉన్నది. ఊరు వెంటుంటు ఇంకొకరు ఉన్నాడని చాల ప్రయత్నములు చేసిరిగాని అది నెరవేరలేదు. ప్రస్తుతము మా మేజిస్ట్రేటుగారు మా వల్లూ శ్రీపద్మ శాధరామ పంతులు గారు ఈచిక్కను బావులకై తగినప్రయత్నము చేయుచున్నారని వినుచున్నాము. రైల్వేస్టేషనుకు వెళ్ళక పక్కనున్న కొండవార్డులమును పేట కట్టించుట వారు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. అప్పుడును మరిచి యింతవరకు నెరవేరి ఆలోచన లేదు. మేజిస్ట్రేటుగారు బహుచక్కని ఆలోచన చేసినారు.

ముమారు 500 వందల వరకు వరభూములు వచ్చినది. ఈ ప్రయత్నము కొనసాగుచున్నది మేజిస్ట్రేటుగారు గట్టిశ్రద్ధతో అభిమానము ప్రాయముచేయుచున్నాము. వారు వచ్చినది లగాముతు తమ పదవిని బహు రంజకముగ నడపుచున్నారు. పలువిషయములలో వారి కనుభరము గలదు. మెస్టరిజనులలో చాలప్రసిద్ధి జేరినారు. లేబరులనులను బాధపడునా రెండో భాగానములై యుచున్నారనే నవ్వును బోవుచుండిరి.

కావ నేమను సత్యము.

దీనిని గురించి యంతవరకు జనసామాన్యులకే గాక కొందరు పెద్దవారును చూడ వచ్చుచున్నది. దీనికి కారణము ఒకటిగా కాన్పించుచున్నది కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారు పెద్దాపురముగారు, కార్యదర్శిగారు మదరాసు లోను నుండి, యెమ్మనోదప్పి, యెమ్మనోయేనో మీటింగుని వెళ్లి పోవుటయే. కార్యదర్శిగారు టరకు ఆఖరై నప్పటికి యింకా రికార్డు మీటింగు రిజల్యూషను ప్రకారము యివ్వలేదట. ఇంకా ఆయన కార్యదర్శి యని అందరను అభిప్రాయములను న్నారు కాబోలును.

బల్లారి వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషములయందలి నుండి)

కాలమానము

బల్లారి ఆర్డర్లు 8:— మన సమగ్రంగా తురిగినది. ముఖ్యము కంటలు నిండినది వర్షాధికములవలన సుమారు 500 ఇండు పడిపోయినది. గతమాసములో 9.91 అంగుళముల వర్షము వచ్చినది.

శ్రీ.

మ-రా-రా-శ్రీ పోలి గుండూరాపుగారి యెట్లో ఒక యెలక వచ్చిపడగా దానిని మదరాసుకు పంపిస్తామని పంపిరి. అది శ్రీకు ఎలక అయ్యెను. ఈయన ఆ యెలక నామకాని యున్న 12 యెలకల విడిచింది. ఇటీవల మరేమీయు గడచినది లేదు.

మ-రా-రా-శ్రీ ఎ. రంగనాథు మొదలియారువారు.

వీరు శివునియొద్ద పోవుచున్నందున, వీరి కచేరీనా రెండవ యెలక ఛాయాపటము తీయించుకొనిరి. వీరు మిగుల దయాశూరులైయుండిరి. ఇక మిగిలిన రావోపుడికికెక్కడగారును మ-రా-రా-శ్రీ వేంకటేశాయన్న పంతులువారి, మొదలియారువారు వెళ్లిగను లోపలను తొలగించ నాటుపడుదురు గాక.

యదవల్లి కళాశాల.

నవనవినోది సభవాన రేపటిదిన మొకభేలనా ప్రదర్శనము గావించి రావోపు మూల్యమును, కళాశాల కర్పింతురు. ఇది వీరి వాత్సల్యమున బోధపడుచున్నది.

ఆర్యోగ్యరక్షణశాఖలో కొక నూతన.

బహుళలో వల్లి చెడిపోయిన పండ్లు అమ్మబడుచున్నట్లు ప్రతిదినమున చూచుచున్నాము. అది మిక్కిలి చాకగా అమ్మబడును. ఎవ్వరైనా వెల లిచ్చి, యివ్వ ఫలములను కొని తినితిన బీదలెడల, యీ కొలకాని పండ్లను కొని, తిని, కోగముచేత బాధపడుచుండుట కలదు. కోగము వచ్చినప్పుడు కలరా వ్యాధియో లేక శ్రేయ బాధయో? అని విచారించుచు మౌనము పిలువని వేరంటముగా వచ్చుచుండు గాని, మొదటనే తన్ని వారణాధ్యక్షు పాటుపడుట వారిచర్యయైనా కా బోలును. ఇక మిగిలిన నైసమ తగిన శ్రద్ధ వహించి, తగిన పదార్థములను, అమ్మకుండచేసిక, తమ కార్యనిర్వహణభారములలో నొక భాగమును చేసిన వారగుదురు.

గుత్తి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ.

ఒక ప్రామిసునోటు విషయమున గుత్తి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు గారు గోపాలస్వామి నాయుడు గారికి నూతు మా నుములు ఖయ్యు విధింపబడి యుండెనుగా! అమ్మనా కడప జడ్జి గారు రద్దుచేసి విడుదల చేసినారు.

యదవల్లి కళాశాల.

వైకళాశాలకు ద్రవ్య సాహజ్యముచేయు నిమిత్తము మాయూరి సరస్వినోది సభవారు రేపటిదిన మొకనాటిక మాను ప్రదర్శించి, అందుములమున వచ్చిన మూల్యమును వైకళాశాలలోకి కట్టించేమురు. ఇదియంతయు నీ సభవారి స్వార్థార్థమున, ఉదారగుణమును వెల్లడిచేయుచున్నది. అయిన నొకవిషయము మాత్రము మిగుల విచారకరము. దుర్భరమని మొరపెట్టిన- కలదులవలన విచారించినను, సుసారదుఃఖములు విహారంపటముగొన్నను, వేయే! ఎవరి ఆసమాధానమునకు పోతులైనను సరేయని, మార్గపుపట్టుపట్టి నొకరించినను, వికల యిరువదియే యింకా గడించుకొను, నొక బీదయొక్కోగికూడ బలవంతమున, రూపానుభవముగ టికెట్టులు అమ్మి, జీతముల బట్టి నాదాకాలముండే వైకళాశాలలోను వసాచేసికొని మిగత మొత్తమును మాత్రమే యిచ్చిన కొందరు అధికారుల చర్య తీరముగా ఖండించవలసియున్నది. ఒక గొప్పయుక్తోగి ధిమాపి మొదలయిన మాత్రమున, ఆ యొక వ్యక్తి సంతోష పట్టుకొనుచు, చిల్లరచేతలందఱు బహులదే యిలాటి దుండ్రపుపనులు చేయుట ఖండితముగా వారి యధికప్రసంగతను చాటుచున్నది. కళాశాలకు సాయము చేయ కలము నన్ను, నెన్నియోమార్గము లుండ? ఈలాటి తొందరలు గలగజేయు మార్గముగా పన్నులనీడి, ఎందఱినో ఆసమాధానపడి, యొక గొప్పవారి సంతోష పట్టుట దోషములు చేసినట్టి, యజ్ఞము చేయుటయే యున్నది. కళాశాలకు సాయము చేయవలయునని యుండేనేని, మీ మీ యివ్వ చేతలతో తృప్తిపడవలయు నని తలచితిరేని, మీరు వచ్చుచేతముగో సగము ఇచ్చియుండి, అంతట గుమాస్తాల నేర్పించి, గడించిన మొత్తముకంటె నెన్నియోకల్లు ఎవ్వరగా నుండియుండును గదా! మన స్వత్యమునుకై ౧౫ నెలలుగా దినమునకు 3౫ పేజులు ఖర్చుపెట్టి, లోకభీకరులవలన మహావైరతో, ప్రతికూక్షి, దిగంతములు తమ కార్యసాహసములు నిండుకొన, పోరుచుండిన మన ప్రభుత్వముకాన సహితము నేటివఱకును, సంకీర్ణ పూర్వకముగా నిచ్చిన విరాళములనే ప్రజలనుండి గ్రహించుచున్నామని యిట్టి నిర్బంధసాధనము నేటివఱకును అనుసరించి యుండలేదు; అనుసరింపబోదు. వారి దీర్ఘదృష్టికంక మీదాస్యప్రజాపులరిగింది యికమిగిలినవైకళా ఇటిక్యత్వములు చేయవలయు గాక యని హెచ్చరించవలసి యున్నది.

సిబ్బారాష్ట్రాంధ్రుల కొక హెచ్చరిక.

(ఒక సిబ్బారాష్ట్రీ యును)

కోర్టులందు, పాఠశాల, (కస్టమ్స్) పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు గాని వ్యవహారములందు దేశభాష నుపయోగించక పాలకుల భాష నుపయోగించుట దేశీయులకు నష్టము గలిగించునట్లు నిర్ణయించు. ఇట్టి నష్ట మున్నగ్నేను నిజ్యమునకున్న నైజామాదాఖ్యమున నెక్కువన్నట్లు స్పష్టము. అందుచుభ్యముగా పోలీసు పాఠశాల ఇలాంటి చాలవరకు గాన్పించును. అధికారుల లోకము విచారణ చేయునపుడు ముద్దయిన నష్టవరచవలయు. నియుద్దేశించి, నతని యభిప్రాయము నెరవేరుట బహుముఖము. ముద్దయయొక్కయు నతని పాత్రుల యొక్కయు, వాఙ్మూలము పాలకభాష యగు మద్రాస్ లిఖించుకొనెదను. ఇచ్చితి మనరాజ్యములోని చట్టము.

సాధారణముగ ప్రతి గ్రామమునకు న్యాయానికి నలుగురో లేక ఆయనకురో దేశభాషను వాడగొనునో లేక మహాగ్రామమునో వాడు జనక నేర్పుకొనియుండును. అందుచుభ్యము, బాగాములు కావులలో న్యాయానికి ఒక్కడైనను కావరావలె చెప్పవలె. ఇక ఉద్దేశము విషయమై హిందువులలో కొందఱు మహమ్మదీయులను మాటలాడెదను. గ్రామము, చదువుట, తలపెట్టిన 10కి 1 ని నివేదించెదము సామాన్యులకు నొక్కొకయూరిలో నిర్దయముగ్రుంజెదను. ఏన తాను మునుపీస్థాయి (ప్రముఖుల ప్రియ) మార్గభారలైన పాటల బొమ్మలకై వడి వాడించి వారి లోలింది నేలింది యధముల గుఱుటలో నెక్కువకు వెతుకంజ వేయరు. ఆహా! ఇట్టి స్వాధ్యయలకు పర్యాఖిలాభులను గల దేశ మెన్నడు వృద్ధిపొందును? సిబ్బారాష్ట్రాంధ్రుల స్థితిని నెరుగగోచువారు “అయిన యాంధ్రపండిత”లో, మహారాష్ట్ర మాదహాటి మామంత రావు పంతులు గారిచే వ్రాయబడిన వ్యాసమున చతుర ప్రార్థితులు.

అధికారులు ముద్దయల పాత్రులవాఙ్మూలములను, తమ కనుకూలముగ, వ్యవహారభాష యగు ఉర్దూలో వ్రాసికొని వారలచే దక్కుచు చేయుచున్నది, నిగానీల బెట్టింది, ప్రేమముద్రల న్నెట్టింది సఫలమనోంఘులయ్యెదను. కొందరు, మనము చెప్పినది వ్రాసికొనినో, లేక, మార్పునో తెలియు కాకితముల వై ఎటుల దక్కుచు కొనినను చేయుద ము యాలస్య మొనరించి, యధికారుల కోపమునకు బావులైవివసాదని మార్పముల కొరదావెట్టుల ప్రతిఫలము నుడిదను. దేశ భాష యొక నెలుగుని ప్రజలకి కొలల బెట్టు వాధలకు తల యొగ్గవేయి చేయుదురు. సావము నోరుతేని పావులను పోజల మొరాలిందు వారెవరు వైయధికారులకు తెప్ప కొంద మన్న నధికారుల గడడ వలన వారట్టి పుడెయ్యగలరా? చేసినసాక్ష్యము నొకనా? ఇట్టికష్టము ల నేకములు గలవు.

ఇట్టి మస్కీతులకు కొలల ముగించు నీ క్రిందివిషయములలో రోచక మానకు ప్రజలకు దేశభాషాజ్ఞానము లేకుండుట. ఉర్దూభాషాజ్ఞానము ఆసాదీనంబుట అధికారులవ్యవహార ప్రకర్తన కోర్టుభాష దేశభాష గా ఉర్దూ అయి ఉండుట దేశభాష పాఠశాలలు లేకమున్న కొలదియైన కొన్నిపట్టణములలో నుండి పల్లెలలోనికి భాషాజ్ఞాన మెట్లున్నది? బీదలను రైతు లోకము హద్దాయుల పోషించకత్తు లనుట నిర్వివాదాంశము.

మన యీమస్కీతి ప్రజలు దేశభాషయు, ఉర్దూభాషయు నిర్బంధముగా నేర్పుకొనవలయుననిగా, లేక కోర్టుభాష దేశభాషగా నుండునాన చే దేశభాషవందన నేర్పుకొన కలముననెకాసనమున్న గానిమానమ ఇంకొకటి యధికారులు ప్రజలకున్నబిడ్డలవలెపాలించుట సిబ్బారాష్ట్రాంధ్రులారా! అంగ్లేయ పాలకుల లోతైన మాయూర్ను ల నేకసభలు జరిపి తమ కష్టభారము లధికారులకు విన్నవించుచుండు తమకు గలిగిన బాధలను వాపుకొన ప్రయత్నించుచున్నాము. వారల నీక్షింపుచు. మనకు నట్టిప్రతి నష్టము లొనరింది లాభమును బహుముఖము మనవైఖాంధ్రపురుషుల కన్వనిత్యములను చెప్పకొనుచు. “అగినను గాని యమ్మము నన్ను విడచు” కరుణాంతరంబు లగు సునతి వహించిన శ్రీ నైజాం గారు మన లోపములను సమీక్షించు. బిడ్డలలోకె దీర్ఘులకు తుండికి విధి కదా.

కస్తూరి తులం 1 కి యు. 30-0-0
గోరొజనము తులం ౧కి 2౦-౦
రసభనము తులం 1-కి అణాలు 0-10-0
అప్పురాంజనముడిపో 6, తులుకెట్టికీ, మదరాసు.

ఇప్పుడున్న సంఘములలో వ్యవసాయ దారులకు బదు
ల్లిచ్చు సంఘములే హెచ్చుగానున్నవి. వీనిసంఖ్యయే కొన్ని
ఏండ్లకంతకును హెచ్చుగానుండవలెను. ప్రభుత్వములకు బదుల్లిచ్చుట
గూడ నింతకుఁబట్టివలయుగాదు. వ్యవసాయమే అన్నిటికన్న
ముఖ్యమగు విషయమే. తక్కినవాని కన్నిటికినిదియే మూలము.
వ్యవసాయదారు లక్షరజ్ఞాన కూర్చొని ఋణములలో మునిగి
యొందునంత కాల మెట్టియభివృద్ధియును కలుగనేరదు. ప్రధా
నోద్యోగము కొద్దివారికి తోడ్పడుట. మైనూరులో నభివృద్ధిగను
పట్టుచున్నది. అవిభాజ్యనిధి మొత్తము వెరుక కృ. 56, 288 లు
ఇప్పుడు రు. 96, 689 లు అయినది. పాతఋణములను తీర్చుకొను
నిమిత్తమే 100 కి 25 వంతున బుల్లివ్వబడినది. సంఘమువారికే
గాని ఇతరులకు సభ్యుడు, ఋణపడి యుండనూడదనుట క్లా
ఘ్యమేగాని సభ్యుడు కొంత ప్రయత్నము చేయ
కుండ సంఘమువారే బాధ్యత నంతయు వహించుట
వలన సంఘమునందరిని గౌరవముతిగ్గుటకు కారణము కావచ్చు
ను. పాతఋణముదాత తొందరచేయవచ్చెననుకొని ఋణము
తీర్చుట విధి దీనికి హెచ్చుధనము కావలసియుండును. అట్లు
సంఘములవారుకు తమసభ్యులందరి ఋణము లన్నియు సొ
క్కిపాడియే తీర్చుటకు మొదలుపెట్టక యొకతొకవారికి మొద
ట, మరికొంతకాలమునకు మరియొకతొకవారికి బుల్లిచ్చుచు
నిటుల హెచ్చించినచో సామ్యుతిగినవచ్చుచుండును. బొంబాయి
పార్లమెంటున సంఘములవారు ఋణదాత సామ్యు
త్పీతణి భాసాత్తును తాము తణి భా యొందుకొనన
దానిని పదిసంవత్సరములలో పుంహారా బట్టుకొనుచుం
దురు. మనవద్ద నిజవయస్సు వారు కొద్ది కాల
మునకు మాత్రమే నిజవయస్సు పద్ధతి యున్నచో మనము
దీర్ఘకాలమునకు తీర్పు పద్ధతిమీది బదుల్లిచ్చుట సరిగాదు.
బదులకు గు వారెందులకు బహుళపుచ్చుకొనుచున్నారో విచా
రించుట చాల క్లాఘనీయును. సంఘమువారు వ్యవసాయకార్య
ములకుతప్ప మరేయేషనికి బదులివ్వనిదినచో మరల వ్యవ
సాయదారుల వడ్డీవ్యాపారములకడను బోవలసి వచ్చును. అది
అర్థకారణము గాన వివాహాది కార్యములకుగూడ సంఘము
వారే బ. లియ్యవలెను గాని వారిని దుర్వ్రాజము చేయ
కుండ హెచ్చరించుచుండవలెను. ఎల్లవారును భోగములను
భవింపదగుదురుగాని వారివారిరాబడులకు మించకుండా వారి
భోగముల ననుభవింపవలసియుండును. అట్లుమతిమీరకుండవ్యయ
ముచేయు వారికందరికిని సంఘములవారిన్ని యవసరములకును
బదుల్లియ్యదగును. వ్యాపారము నిమిత్తము బదుల్లిచ్చుటలో
వారు దురాశావ్యాపారములను చేయకుండ గమనించు యవస
రము సుబకులేనివ్యాపారము. బేరమిచ్చి సరుకుకొనువ్యాపా
రముఁ జేసి, దావాలనిమిత్తము బదులిచ్చుటతోగూడ సంఘము
వారు యోచించి యియ్యదగును. ఒకపనికొరకు బదులుపుచ్చు.

కొని ఆసామ్యము నుండియొకండులకు విని యోగిం చకుం
డ గూడ సంఘము వారు మాడవలెను. వ్యవసాయశాఖవారి కిదిసహకారశాఖవారికిని సామరస్యముం
డకున్న తగినలాభము కలుగజాలదు. అట్టిసామరస్యములను
సంఘమువారు సహాయములను వ్యవసాయాభివృద్ధికర సాధన
ములను సభ్యులకు కలిగింప వీలుగలుగును. సంఘములలో బ
దులు ప్రస్తుతున్న వా రాసామ్యము తీర్చునిచో దావాలకు
చేయుటకష్టము దొరతనమువారి అధికారబలమున నమూనా
చేయు సహకర్యము సంఘముల కియ్యబడినచో వారుయొక్కా
యొక్కముల నాలోచించకుండు బదులిచ్చుట కలుగవచ్చును.
కాన తమ మాయము లో సంగఘము ల వారు
జాగరూకతతో బదులిచ్చిన వెట్టి విక్రములు కలుగవు.
మొదట నీయద్యమును సాగదని భయపడిరిగాని
రిజిస్ట్రేయను అనధికారులను గమనింప లేకుండు పనిచేయు
టచే చాల యభివృద్ధి కలిగినది. మొదట రైతు లనుమరింతిరి
కాని తమ మేలికొరకే ఈయద్యము మారంభ మైనదను నమ్మ
కము వారికి కలిగిన పిమ్మటవారు చాల గుత్తాచూపుతో
పనిచేయ సాగిరిగాన నీయద్యమును ప్రబలు ననుటకు సందియ
ములేదు. మనము విరాళమొందుట కవసరమేమియు కలుగ
లేదు. కాన మన మధికారాచూపుతో పనిచేయవలెను. అని
అయిన నుడివిరి

పాదకందుక క్రిడ.

[మెప్పురాజు-చిన్నం రాజుగారు-పీఠికాపురము]

ఉ. ఆటలలోని తేట, మునుఁ జూపుట సేర్వకయున్న యాట, లో
రాటుమునునాట రనుఁ రాగమునభ్యుతఁ జెందునాట, యా
రాటుముచేఁ గృపించువతఁ రాగ్నిఁ జెంచెనునాట, కాల్చితో
మీఁదెబబంతియూట, ధరఁ బించెను నాటలకల్లమేటియై.

ఉ. తుప్పులు లేనితావులనుఁ తుంగలు, రిథ్యులు లేనితావు లే
కుప్పులు గానరాక ననుఁ జూపుటలక వహియించి దీర్చ మై
యొప్పెడితావు లంతటనుఁ మోగ్యములైన సమీరపోతముల్
గుత్తున పీచుతావులనుకూలములెంతయు బంతియూటకుక.

చ. కరములఁ దాఁగ రాదు, తినుఁకంటును మించి దయాపీనులై
పరులను నెట్టిరాదు, పొరఁ పాటునఁ జెంకెతనాన నెననుక
వరమతి నాయకుం డొనఁగు భక్తతరాజుల దాటరాడిటుల్
దివసుపథకుల్ గలవు దివ్యతిరంబులు బంతియూటలొక

ఉ. బాలకు లొక్కనాడు సమా పాతకులాదిగమిత్రోకోటితో
మేలగునాటదుస్తులను మేరులఁ దాలించి, యగ్నిగామియై
క్రాంతమండ నాయకుడు క్రమమవర్తలమైన చెండుతోఁ
గేలియినవరక తేరి నృకేసరులట్లు. ఫలనాథులొక

సీ. వీరంకఁజూచిన శావంక బావులలో
సాంపుమీఁగ నాడు నూపుమండ
వీరంకఁజూచిన శావంక బాలకుల్
హెచ్చుంచుచు నెంతో హెచ్చుమండ
వీరంకఁజూచిన శావంక రక్షు
లల్లకుల్ వావంగ నరుగుమండ
వీరంకఁజూచిన శావంక జనులెల్ల
తప్పతో నాటకు వేలి ముండఁ

గీ. బతుల నోడింప యుత్తులఁ బన్ను మండ,
నెమ్మియినవంకవారును నిలిచియుండ
నీలగొట్టులఁ జేబట్టి యెలమికోడ,
నాథులంబును జొచ్చె నుధ్యును డంత

ఉ. చల్లనిగాలి పచె, రవి కాంతముగా దివి వెల్లె, తద్దలసం
ధిల్లగ మధ్యవర్తి నడి తెన్నునఁ జెం దిడి యాలవై చెఁ, వెక
వెల్లువలట్లు లాండొరులఁ జేగమ డీకొని రెండుపార్శ్వముల్
బెల్లుగవాడఁజొచ్చెనలఁమేక్షకులెంతయుఁ బొంగిమాడఁకె.
కా. మధ్యక్షేత్రమునందుబాలకులసా మర్థ్యంబునాపించుచుక
మృద్యంబొగతి హెచ్చుంచుచు నున్నాత్పీఠిక గడుక
జేయుచుక
సాధ్యంబొజనుచుమించు తమకాశలంబులంబాటుచుక
చోద్యంబొప్పఁగూటి రెత్తికెరముల్ కోభిల్లఁ జెండెల్లెడకె.
మ. పనుచుక లేచుచుఁబోవమండరకటా! పాటింపరేకప్రముక
గడ కెవ్వారుజనుంబు గాంతురొ మహాకన్యంబుతో నాటసా
గడుండుకఁగనువారలబుర్రపడక గ్రీడాస్థిత బాలకుల్
వడిఁజెండుక నడించుచుండెనుడికె వర్ధిలునుత్కంఠతోకె
కా. గమ్యస్థానము నెఱిపాటుపడినక గాంనంగ లేకుండఁగా
రమోత్సాహుండు నాయకుం డొకఁడు దారాద్రాకృతిక
జెండుతో
గమ్యస్థానక వాటుముక జొరంబుడెకె గై సాచుచుక లేతుకుల్
సామ్యం బెవ్వరు వీరంకంబు నరసికె శ్లాఘింప జేసోకులక.

సీ. చూడఁబో దమహన్తఁ నూచకంబులు గాఁగ
సారకు వినుతులుఁ నమ్ముమండ
గెల్పుకొందినవారుఁ దెల్పుచు మోడంబు
నెమ్మిత్తో నంతకఁ నిల్చియుండ
మిత్రులు దరితేరిఁ మెచ్చివారలఁ జూచి
గూర్చికో జక్కుటుల్ గొట్టుమండ
నిరువాఁగువారికిఁ నెంతయుఁ బ్రీతితో
ఫలములు బాలకుల్ పంచుమండ

గీ. సిగ్గుచేరఁ బరాజితుల్ పరమువంది
భిన్నులై యేమికోచకఁ మిన్నకుండ
నూర్వ్యుడవగాచలంబునుఁ జొచ్చియుండ
నుడిగ నయ్యుట విఘ్నంబుఁ పొందకుండ.

మత్త అంత నందఱు సారసారకుఁ నాటకూచి మాటలకె
వింకవింకఁ నాడికొంచునుఁ పిధిఁబోయెను వారికి
వింకఁ గూర్చును సంజీవముఁ నెట్లుకేళఁబొందికె
సంతసంబుగ వచ్చిచేరిఁ పర్యవక్షుట సత్కృతక.

సర్వశంకర స్వామిగారు. సి. వి. ఇ

స్వామిగారు వింగు.

సామ్రాజ్యకార్య నిర్వాహక సభాసభ్యులుగా నియో
గింపఁబడి మదరాసునుఁ బ్రాంతమును సర్వ శంకర స్వా
మిగారికి కడవినశనివారము రాత్రి 8 గంటలకు మారు వెదిలి
యనులో మదరాసు న్యాయవాదులు విందుగావించిరి. ఆడ్యో
కోట్ జెనరల్ గా. ఎఫ్. ఎచ్. ఎమ్. కాల్పుట్టు గారఁగ్రామ
సాధికత్వము వహించిరి. మొనూరు సంస్థానపు ప్రధానన్యాయ
మూర్తి సర్వ శక్తి మిల్లరుగారు, గా. న్యాయమూర్తులు అబ్దుల్
రహీము కుమానస్వామికాశ్రమి సదాశివ గుర్రుగార్లు, మదరా
సుమెరిఫ్ సర్వ హార్వాఁఫెజరు గారు, వాణిజ్య సంఘాద్య
క్షులు గార్లన్ ప్రేజరు గారు, దివాన్ బహదూర్లు
సీ. కృష్ణన్ కే. కృష్ణస్వామి రావుగారు, జే ఎస్.
రాయ్, వి. సి. ఎస్. గారు, ఆక్టాంపెంటు జెనరలు కే.
ఎస్. దత్తా గారు మొదలైనవరులు బహుముఖములై మించు
మించు 200మంది వచ్చియుండిరి.

విందు సరిగా 8 గంటల కారంభమయ్యెను. కర్తాశ్రమ
ధర్మములు పరఁజెంపఁబడెను. ఆంగ్లేయాతిభువకుల్ హోనన్
అందు కంపెనీవారును మ్రొవనా తిథులకు స్వామివాద
కాశ్రమి గారును భోజనపాత్రుల నవర్చిరి.

భోజనానంతరము, ఆగ్రామసాధికత్వము వహించి గా.
ఆడ్యోకోట్ జెనరలుగారు శ్రీరాజ చక్రవర్తికి రాజకుటుంబ
మునకును స్వస్తిముగఁగఁ యని ప్రతిపాదించిరి. ఈరెండును
గౌరవపూర్వకముగా నామోదించఁబడెను.

తదనంతరము సర్వ శంకర స్వామిగారికి గావించఁబడు
చున్న విందునకు, శ్రీ గంగన్న గారు, తిరువాన్కూరుసంస్థా
నపు ప్రధానన్యాయమూర్తి ఆడ్యోగారు మొదలైన ప్రము
ఖులు రా నిచ్చగిలియు రాలేకపోవుట కొంచెము కొంతకా
నున్నదని నూచించి, సర్వ నాయకునికి స్వస్తి నుపహాదిం
చుచు, తిరిగి యగ్రామసాధివతి కాల్పుట్ గారిట్లు ప్రసంగించిరి.

“సర్వ శంకర స్వామిగారు నివృత్తపాత్రులైన న్యాయ
మూర్తులు. న్యాయవాదులమాటలచే మాటుదారులు త్రొక్కక
యోర్చుతో విషయమును పరికిలించి గ్రహించెడివారు. సం
పూర్ణ విజ్ఞానా ను భవ సంపన్నులగు వీరు సామ్రా
జ్యప్రభుత్వమునకు మిక్కిలి యుపయోగకారులగు సుండరు
న్యాయమూర్తులకు పృథ్వి నుండఁగూడ దను పద్ధతి కిది
విరుద్ధ మైనను, వ్యక్తిత్వలక్ష్యకాణమునకు పదవి రాజధానికి
సంబంధించని దగుటచేత, పృత్యేకించి యీ నియోగము సమం
జసముగ నున్నది. సర్వ నాయకుగారి యసాధారణస్వాతంత్ర్య
మే వారియొకహోన్నతస్థితికి కారణము. హిందూదేశప్రభు
త్వమువారు రాజనీతిపాటించి వివేకముతోనే యీయేర్పాటు
గావించిరి. న్యాయమూర్తులకు హెచ్చువ్యోగము లిచ్చుట కూ
డదని వాణిజ్యసంఘమువారు మాఖ్యముగా గమంపవలసి యు
న్నది. ఇంగ్లాండులో మగ్గురు న్యాయమూర్తులకు ప్రభువుల
సభలో చేర్చుకొనుట యత్యవసరమని బ్రూహ్మప్రభువుగారు
తమ ‘బ్రిటిషు కాన్ స్టిట్యూషను’ గ్రంథములో వక్కాణిం
చిరి. ఒకానొకవోట ప్రభుత్వమువారికే వెదక ర్తకసంఘము
వై న్యాయమునేసిరి. న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వకర్తయైన తీర్పు
చెప్పెను. అది సరియైనతీర్పుయని నే ననుకొంటినిగాని ప్రభు
త్వకర్తపు న్యాయవాదితో ఈసంగతి ప్రస్తావించఁగా, “న్యాయ
మూర్తి హెచ్చువదికి ప్రయత్నించుచున్నాఁడు గనుక

ప్రభుత్వకర్తయైన తీర్పుచెప్పఁబడుట నహాజమే, అనియతఁడు
నూచించెను. నేనిదికలుకు చెప్పినకారణములనుబట్టి యీకథ
సర్వ శంకర స్వామిగారు గాక కన్యాయంతుడు.
ఇతఁడొక సర్వ నాయకుగా నిర్దేశింపఁబడుననుభవము ప్రసం
గించుట ప్రయోజనకరము. ఈ యన ను ల వారు నం దలి
యొక గాజవంశమునకు సంబంధించివారు. నాయకులు గర్వి
ప్రులగు యుద్ధప్రియులు, రాష్ట్రీకర్తలు విద్యాసంపన్నులగు
సర్వ నాయకుగారు విద్యావిషయవిచారణ కుపక్రమించి
‘నూపర్ డెడ్వాట్’ అను తమ వినోదనామమును సార్థక
మగునట్లు మాతృదేశమున నేవించెదగు గాక యని నేను కోరు
చున్నాను.

అంతట సర్వ శంకర స్వామిగారు కరతాళధ్వనుల
నడును లేచి యిట్లు సమచిత్తుగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

“నాకు స్వస్తి నుపహాదింపుచు ఆడ్యోకోట్ జెనరలు
గారు ప్రీతిగా మాటలాడించినవారు దానిని మిరందఱును
సావధానముగ వినినందునకును నేనిభివాదము లర్పించుచున్నా
ను. మీయొద్ద నెలవు తీసికొనుటకు నా కీయవకాశము లభించి
నదని నంతసించుచున్నాను తదనంతరము సర్వ శక్తి మిల్లరు
గారిని సర్వ హార్వాఁఫెజరు గారి వాణిజ్యసంఘాద్యక్షుని ప్రసం
గితమున ప్రత్యేకముగా ప్రశంసించి న్యాయమూర్తిపదవుల
నిచ్చుటలో స్థానికప్రభుత్వము వారి కుండవలసిన
ప్రవృత్తిని గూర్చి యిట్లు చర్చించిరి:— సామాన్య ప్రజలు
తమ వ్యవహారములను కరివఁగించుకొనుటకు ప్రతివక్ష
ములుగా నెట్లు న్యాయస్థానముల కెక్కుదురో అటులే స్థాని
క ప్రభుత్వమువారు కూడ న్యాయస్థానముల కెక్కుచుండుదు.
ఇట్టి సందర్భము లో తమ వ్యాజ్యములు తీర్చుచేయు న్యాయ
మూర్తులను నియమించుటకుగాని వారిని వెంపదవులకు హెచ్చి
చుటకుఁ గావలయుఁగదాకరము స్థానిక ప్రభుత్వాధీనమై యుం
డుట యుచితము గాదు”

న్యాయశాఖయందు పనిచేయుచుండువారిని రాజ్యాంగ
సభ్యులుగా చేయుట సమంజసమగునా కానా యను విషయ
మును గుఱించి రాజ్యాంగవిషయాలోచనయందు న్యాయబుద్ధి
వృధావము అనశ్యమగుటచేతే అయ్యది లొంతకలుకు సమం
జసమేయగునని నాయకుగారు వ్యక్తపఱచిరి. ఆంగ్లేయ సభ్యు
లకును భారతీయసభ్యులకును ఏకాభిప్రాయము పొనఁగనేర
దను విషయమును తామంతగా నమ్మజాలములను తమ యను
భవమునుబట్టి యోచింపఁగా తమయొడ భారతీయుడను భేద
బుద్ధి దక్షిణహిందూస్థానమున నెక్కడను ప్రాపదలేదనియు
ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి స్థితిగతులను గూర్చి తమ ముద్యో
గానంతరముగాని చెప్పజాలమనియు నవ్వయ చెప్పిరి.

పిమ్మట మూడెంటు గాగింటుగారు న్యాయమూర్తుల
పక్షమున స్వస్తి నుపహాదింప, సర్వ శక్తి మిల్లరు గారు దానికి
పర్యుత్తరమిచ్చిరి.

న్యాయవాదుల పక్షమున తిరిగి స్వస్తి నుపహాదింప,
తిలనారాయణాచారియగును, సి. పి. రాయస్వామయ్యగారు
ను, తిరుమలపిల్లే గారును అనువదించిరి.

స్థానిక వార్తలు

కలకిల్లా టుపాల్:— నేటికలకిల్లా మెయిలుల
స్వయంగా వచ్చినది. గనుక ఉత్తరమునకుంకి నమ్మజాలులు
చుద్దాను 2 గంటలకు బట్టాడా జేయబడినది

గోఖలేస్మరణ చిహ్నానిధి:— ఈ నిధికి 6-వ జా
పితా ప్రకారము రిజర్ రూపాయలు జనుఅయినది. ఇందులో
267 రూపాయలు గోఖలేగారి ప్రతిమగారు 78 రూపాయ
లు హిందూదేశసేవక సంఘమువారికిని ప్రత్యేకింపబడినవి.

చిత్రకళాశాల:— విద్యాశాఖాధికారిగారు ఉప
పాదించిన 80 విద్యార్థి వేతనములకును గర్వ మెంటువారు
పెప్పకొనిరి. ఇందులకు గర్వ మెంటువారికి 70 రూపాయలు
భుక్షాధికముగానగును. కళాశాల నూపురంటుగారి అనుమ
తిమేరకు అర్హులైన విద్యార్థులకు వేతనము లీయబడును.

కావలెను.

జెంఠాను మున్నగు నరకులకు ఆయుటకు ఏజెంటును
గుత్తగాకొను వర్తకులకు శాసనము. తేల్లుచరక గానుండునువివర
ములను తెలియగోరువారు 4-0-0 లిల్లలనుచేర్చి సంపదలెను.

దిమూమయల్ కో ఆపరేటివ్

ఏజెన్సి మదరాసు.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు	2
వృత్తాంతలేఖలు, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల కొక హావచరిత్ర	3
విశుంభమృగాలు, ఆయిదవ మెనూరు సహకారము హాసభ	4
పాదకంఠకక్రిడ, సర్. శంకర నాయుడు గారు	5
ప్రజాసాహిత్య సమావేశము:-	
గౌ. సర్. శంకర నాయుడు గారు	6
విశ్వోదయరాజుగారు గామము	
సంక్షేప చరిత్రములు	7-8
వృత్తాంతములు	9
ఇంగ్లీషు తంత్రీ వార్తలు	10-11-12-13
జాబులు	14
ఆగ్రహారంబుపా	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 11వ తేది

సోమవారము

గౌ. సర్. శంకర నాయుడుగారు.

కొంతమంది శిష్యులముందు ఈ సంగతి నందలి మూల భవనములో గౌ. సర్ శంకర నాయుడు గారి కారవాక్యము చేయబడిన వినునమయము సంస్కరణములలో నొక్కటిగానుండగల దనుటకు సందేహము లేదు. మనరాజప్రతినిధిసభలో సభ్యత్వము వహించి సర్వ హైందవలభాలాభములను కనిపెట్టుటకు నైక సంవత్సరముల కాలము మితిలో నియమించబడి యుండు నాయుడుగారి న్యాయత్వ పరత్వమును నిరూపించుచు న్యాయవాదిత్వవృత్తియొక్క యన్ని శాఖలను జేసిన ఆంగ్లమును హైందవులును నందనున నైకకంఠ్యముగ నిదర్శనములిచ్చుట మిక్కిలిసంతృప్తికరము. ఆ సందర్భముననే న్యాయమూర్తులకు ప్రభుత్వము లొసగిచేతిలో గల ఇతరములగు నుత్తమోద్యోగము లిచ్చుట న్యాయమూర్తులు పక్షపాతరహితముగా తీర్మానము లిచ్చుటకు నాటకము కాదాయను అంశము దర్శకు వచ్చినది. ఎల్లరును సర్. శంకర నాయుడుగారికి ప్రత్యేకముగ గుణవిశేషమును బట్టి వారికి గలిగిన నూతనశౌరసమునకు సంతరించి మన ప్రభుత్వము వారింతకంటెను నుత్కృష్ట ప్రతిభావంతుని నేరియండజాలరను నభిప్రాయమును వెల్లడిపరచిరి కాని ప్రారంభోపన్యాస మొనర్చిన అడ్వకేటు జనరలుగారే న్యాయమూర్తులుగా నుండువారికి ప్రభుత్వపువారి కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులకడకు లిచ్చుచుపోయినయెడల నాపకపుల యాశచే వారు న్యాయమూర్తులుగా నుండుకాలమున కీర్తులు ప్రభుత్వముల వారిపక్షముగా నిచ్చుధోరణిలో నుండురని యధిక్షేపించుచు తమ యనుభవమున జరిగినయొక కేసు ను నుదాహరణముగా తీసికొనివచ్చిరి. సర్. శంకర నాయుడుగారే ఈవాదము నందలి న్యాయమును కొంతవరకు నంగీకరించిరి. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారు న్యాయస్థానముల కెక్కినప్పుడు సామాన్యులగు కక్షిదారులనలెనే యుండకతప్ప దనియు సందేహలన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు న్యాయమూర్తులను నియమించునట్టిలో నుండరాదనియు చెప్పిరి. తమనియామకమునకు హార్డింజ్ ప్రభువర్యుడే కారణుడనియు విలయజేసిరి. స్థానిక ప్రభుత్వము వారిచే నియమితులగు సివిలియనుజడ్జిలక్షణము మేముండురా యన శంకర నాయుడుగారే ప్రత్యుత్తర

మిచ్చినారు. అట్టిజడ్జిలు నిరంతరము దైవికసమానముగా నెంచుట కలవాటుపడియుండు సివిల్ సర్వీసులోనివారిగుటచేత స్థానిక ప్రభుత్వములు కూడ వారిని చెనకుటకు సాహసింపజాలవు. కావున నందులో స్వతంత్రులుగా నుండదలచుకొనినవారికి స్వతంత్రముగా నుండుటకు కలసిరోధము విశేషముండజాలవు. ఇంతదూరము మూలసూత్రమును గౌ. సర్. శంకర నాయుడుగారు ఒప్పుకొనియు మొత్తముమీద వ్యక్తిగతమునుబట్టియే స్వాతంత్ర్యా స్వాతంత్ర్యములుండు ననియు మన ప్రభుత్వపువారి కార్యనిర్వాహకసంఘములోనికి న్యాయనిచారక సూక్ష్మదృష్టిని గడించినవారిని చేర్చుకొనుట నిజముగా లాభకరమే కావచ్చు ననియు సూచించుచుచిరి. ఈయభిప్రాయము సులభముగా ఖండనీయమని చెప్పి సాహసింపముగాని అంతయెక్కువయాధారము లెవని మాత్రము చెప్పజాలము. ప్రజాప్రాతినిధ్యము అంతగా నభివృద్ధియందు లేని యీదేశమున ప్రజలకు ముఖ్యసంరక్షణములు ఉత్తమన్యాయస్థానములు. మన దేశమున నాంగ్ల ప్రభుత్వమునకు గల గాఢభక్తికి మొదటికారణము. ఆ ప్రభుత్వము పక్షమించిన నిష్పాక్షిక న్యాయవిచారనా పధానము. సాధ్యమయ్యుచుగా ఉత్తమ న్యాయస్థానములు తప్ప త్రోవలదొక్కేనేని హైందవపక్షపాతులెల్లప్పుడును బ్రటిషు న్యాయవిచారనాపద్ధతియొక్క చిరకీర్తిని చెనుపకు డి యనియేగదా మొట్టలు మెట్టుచుండురు. ఇటీవలి గండరగోళములలో న్యాయమూర్తులు స్థాపించు మిత్రులు, జేకోక్తులకేదా వంగరాష్ట్ర రాజభక్తిని నిలువగలుగుటకు హెచ్చునహకారులైనారు. మనయుత్తమ న్యాయస్థానమున మహాస్వతంత్రుడై గవర్నరంతటివానికి అట్టి స్వాతంత్ర్యపరత్వమును చూపినందుననేకదా కాలిచ్చు పూర్వపువాడయ్యును నేను ప్రశస్తియుడయినాను. అట్టి గుణవిశిష్ట శగుటచేతనే గదా సర్. శంకర నాయుడు జనర జకుడయినాను. ప్రజాప్రాతినిధ్యము మనకు పూర్తిగా నలవడువరకును ఉత్తమ న్యాయాధికారులు ప్రభుత్వములవారివలన నేమాత్రము లాభమును నందగలగుచు ఆశ కలవారుగా నుండరాదు అట్టి మాశల సంతవరకును తగ్గించిన సంతమించిది. కావున సామాన్యముగా న్యాయమూర్తి నుండి కార్యనిర్వాహకసంఘమునకు నెక్కవచ్చునను తలంపు న్యాయమూర్తులకు కలుగకుండుటకు తగిన నియామకపద్ధతు లాలోచించుటే యిప్పటితరుణమున శ్రేయస్కరము. సర్. శంకర నాయుడుగారు రట్టి శ్రేయస్కరపద్ధతిని బలపరచుటకే పాటుపడుదురుగాక యని విశ్వసించుచున్నాము. శంకర నాయుడుగారి యువన్యాసమునమాయొక సూచన యుండుటకు సంతరించుచున్నాము అంగ్లసాదరులతో నిరంతర సంఘర్షణ తమకెప్పుడును రాజులదయి తామెప్పుడును ఎరుటికత్తుయై పోరవలసినయవసర ముండదనియు వారభిప్రాయపడుచున్నారు. హార్డింజ్ ప్రభువుగారు ఏరిని ప్రత్యేకముగా సిఫార్సుచేయుటయు వీరిట్టి సుముఖముతో పనిబూనుటయు సిరియధికారకాలముశుభప్రద మగుటకు చిహ్నము లనుటకు సందేహములేదు. వీరియొడుగునవత్సరములును హైందవ పక్షమికి నుపయోగకరము లగురించి గడపి చిరకీర్తిని గడించి సురల మనకు దర్శనమిచ్చి ప్రజాహిత్యులై మన జాతీయనిర్మాణకార్యమునకు నింకను బహుకాలము సహకారులగుదురు గాక మని కోరుచున్నాము.

బల్లెరియా

బల్లెరియనులు
తురుష్కుల రయిలుమార్గముల నుపయోగించుట.
లండను అక్టోబరు 8:—సోఫియా వార్త:—ముస్తాపా నుండి డెడియాగానికి వెళ్లునట్టి రయిలుమార్గమును బల్లెరియనులు పయోగించుకొని వెంటనే తమ రయిల్లను దత్తుకుమీద నడుపుచున్నారు.
బల్లెరియాలో ప్రజానాయకులను బట్టుకొనుట.
లాహోరు, అక్టోబరు 9:—బల్లెరియాలోని ప్రజానాయకులు ఆరెట్టు చేయబడుచున్నారని బుడాపెట్టుప్రతీక యొకటి తెల్పుచున్నది.
మిత్రమండలవారి రాయబారులు సోఫియాను నడలుట.
లండను అక్టోబరు 9:—నిన్న రాత్రి సోఫియాపై ను కదలకు మిత్రమండలివారి రాజుబాసలను బల్లెరియా రాజుగారు ను వారి యనుచరవర్గమును పీకుకొల్పిరని సోఫియావార్త తెల్పుచున్నది.
మిత్రమండలి రాజుబారులు వెడలక మున్ను
బల్లెరియా రాజుగారి సందర్శించుట.
లండను అక్టోబరు 9:—ప్రయాణముకాకమున్ను మిత్రమండలిరాయబారులు బల్లెరియా రాజుగారి సందర్శించిరి.
గ్రీసునకును సెర్వియాకును నుండు
రైలుమార్గమును దెగగొట్టుటలో శత్రువులు చెందిన నష్టములు.
లండను అక్టోబరు 9:—సోమ వార్త:—బల్లెరియాను “కోమిటాడ్జిలు” (అనైక్యమున పేరు) గ్రీసునకును సెర్వియాకును నుండు రయిలుమార్గమును దెగగొట్టుటచే చాలనష్టమును బొందిరి.
బల్లెరియాను సేనాధిపతి.
లండను, అక్టోబరు 9:—అరుట్సుర్వానువార్త:—జులై జికోగారు ముద్దపై న్యాయము సర్వసేనాధిపతిగా నుండురని బల్లెరియా రాజుగారు ప్రకటించిరి.
బల్లెరియావారి తలంపులు వ్యర్థములగుట.
అలనోవాను అక్టోబరు 10:—లండను అక్టోబరు 10:—తుదికరకు, మిత్రమండలివారు రాజుబారులు నడపుటకంటె అధిక మేమియు చేయరను శక్తుకము రాజ్యకార్య నిర్వాహము కలిగియుండిరి. సెలోనికాలో నైసల దింపుట బల్లెరియావారి నమ్మకమును భంగపెట్టెను. 1912 సంవత్సరములోని నైసిక సమాజశయనకు పుస్తకపు నైసిక సమాజశయనకు చాల వ్యత్యస్తముకలదు. మిత్రమండలివారి జలాంతర్గాముల కలన స్వీడో జర్మనీవర్తక న్యాయరమునకంతరాయముకలగుచున్నది అని సోఫియాలోను ఒక విలేజి: ఒక వార్తాపత్రికకు వ్రాసెను.
చీనా
చీనారాజప్రభుత్వము.
లండను అక్టోబరు 10:—పీకింగ్—చీనాలో ప్రజాప్రభుత్వమును రద్దుపరచి మరల రాజప్రభుత్వము నేర్పరచు విషయమును నిర్ధారణ చేయుటకు ప్రజాప్రతినిధు లొక సంఘము నేర్పడవలెనని గాజీ మసంఘమువారు చేసిన చట్టమును ప్రెసిడెంటుగా రామోదించిరి. ఈసంఘమునకు ప్రతినిధులను జిల్లాలవారు నియోజించెదరు. ముహూరయా మంగోలియా టీబెటు దేశములవారును మహమ్మదీయులును పండితులును కర్తవ్యమును గుర్తువారును గూడ ప్రతినిధులను నియోజించెదరు.

బరోపా మహా సంగ్రామము

సెర్వియాపై దాడి - శత్రుముఖ సేనను తరుముట

బల్గేరియా సేనలో 4000 మంది రష్యావారిలో పోరాల్గులుండుట.

ద్యిన్సులో జంతువులను - హిడెనుబద్ధుగారి నిర్భయ ప్రయత్నములు.

వెనజలను గారు అమెరికా రాజధానిలో గ్రీను చేత భావమును తెలుపుట.

ఇంగ్లండు

ఇండియాను సోల్దరుల సౌకర్యముల కొరతను

సి డెన్మాము ప్రభిష్టానికిగాను విజ్ఞప్తి చేయుట.

లండను, ఆక్టోబరు 8:- ఇండియాను సోల్దరుల సౌకర్యముల కొరతను విజ్ఞప్తి చేయుట సి డెన్మాము ప్రభిష్టానికిగాను విజ్ఞప్తి చేయుట. సంగ్రాహకములు కానాటికి హెచ్చుచుండుటచే సౌకర్యపదుపాదులు హెచ్చుగా కావలసి వచ్చుచున్నది. అతిక వస్తువులు ముఖ్యముగా కావలసి వున్నవి. వైచిత్త్యములను ప్రభుత్వమువారు పుష్కలముగా నిచ్చుచున్నాడు. భారతీయ స్త్రీలు ఇదివరకెన్నడును పాలుపడనివిధమున నిపుడు స్వయంబుల కొరతను పాలుపడుచున్నారు. ప్రాచ్యపాశ్చాత్యులను మైత్రీబంధముల గల్గుటకు నిపునకార్య మొక్కటియచాలినది. వారు అవసరములను సాధించుటకు నిసంగియావసరముల నొడకట్టిరి. వీనివలన ఇండియాలోని వావావశీయముల గల భేదములు తరుగవు. కొద్దిగా వ్యాపకముచేసినది బ్రిటిషు స్త్రీలను ముగ్ధులు లాభములు చేకూరగలవు.

ఫ్రెంచి వంతులు లండనుకు విచ్చేయుట.

లండను, ఆక్టోబరు 8:- ఫ్రెంచివారి ఈ ఖ్య ప్రభావి యొక మైత్రీ ప్రధాని గుండు ప్రభుత్వ లండనుకు విచ్చేసి టేకు ముగ తిరిగి ఫ్రాన్సుకు చేరకొంటి.

ప్రతి పక్షము.

ప్రతిపక్షములను ఆధారముగా చేసేవారు

లండను, ఆక్టోబరు 8:- తిరస్కారములకు మాటులాడుచు ప్రతి పక్షము విషయములకు గుర్తులు చేర్చిరి. ప్రతి పక్షమును తుడిచి పండులు పల్కిన గంభీర వచనములన్నియు అబద్ధములు. ప్రతిపక్షము ఎరుకక ఎరుక అధికముగా నుండిన అంతరంగ మన విమర్శించుటకప్పు ఆధారములను గాక, సైనిక బలముననే నన్ను లాభకరముగా నుండును.

బ్రిటనులోని బల్గేరియా రాయబారి

రానిని మానుకొనుట.

లాహోరు ఆక్టోబరు 9:- బల్గేరియా ప్రభుత్వమునకు కార్యనిధానమునకు నిచ్చుకొనేక లండనులోని బల్గేరియా రాయబారి పనిని మానుకొనెను.

ఆంగ్ల రాసు విమాన సైన్యము.

లండను ఆక్టోబరు 9:- సైన్యము లాంగ్లకలసి యుద్ధ కార్యముల గూర్చి ఇంగ్లాండు దేశమువారిలో ముచ్చటించుటకు పరాసువారి విమాన సేనాధికారి లండనుకు పోయెను.

సౌల ముందుట.

లండను ఆక్టోబరు 9:- ఆంగ్లేయుల తాలూకు చిన్న వసు రెండు నాకలు ముంచికేరబడినది.

మృతినొందిన లెఫ్టెనెంట్ నాన్సువార్సు ఫర్దు.

లండను ఆక్టోబరు 9:- తాను స్వయముగ విక్టోరియా క్రాసును ఈ సైనికోద్యోగికి బహుమానమును సంతకము, ఇతని మరణముచే తమ కొడవకసోయినందులకు ఎంతయు చింతగ నున్నది వార్సు ఫర్దుగారి తల్లికి కీర్తకరకర్తగాను శేఖ మూలముగ తెలియపరిచిరి.

ప్రాప్తి

లాన్సు క్రేటరు ప్రాప్తిగారి మరణము.

లండను, ఆక్టోబరు 9:- ఒక కందకములోని కొంత భాగమును జంతువులకు తిరుగ పట్టుకొనిరి. ఈ ప్రదేశమున క్రైస్తవ గారి ప్రాణస్నేహము చుండిపోయెను. ఇతని కాపాడ

యత్నించి, క్రైస్తవ గాన జర్మనీవారిని మట్టచీచిరి. ఒక ఫిరంగి గుండు ఈ యుద్ధమును ఛేదించుకొనిపోయెను.

సర్ జాను ఫ్రెంచిగారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 10:- 4-10-15 వ తేదీ మొదలు మాక్రా త్తకందకములమీదను శత్రువులు విడుదలకొండ గుండ్లను వేయుచునే యున్నాడు. లాల్వేస్కాల్యకు దక్షిణమున మేమా క్రమించు కొనివహించును జూలీను ప్రాంతముయొక్క దక్షిణభాగముపై వెళ్ళుచుండు గుండ్లను వేసిరి. మేమా క్రమి సారి వారు గానివేసిందితిమి. వారు ఫిరంగులను తీవ్రముగా కాల్పుచున్న మేము వెనుకకు లూకుకు త్రయం 70 యవ కొండకును ముల్లాచికి 500 మొదలు 1000 గజముల వరకును లోతుగల శత్రుకందకముల నాక్రమించితిమి. నిన్న యధ్యాహ్నము శత్రువు లాక్రాంతమున తీవ్రముగా ఫిరంగులను గాల్చి పదాధిపతిగా నిలుచుకొనెను. కాని లూకుకు దక్షిణ భాగము మొదలు హో హెస్టెలిటీను ప్రాంతమునకును అన్ని కడమున మేము శత్రువులను పొరకొలిదిమి. వారిలో చాల మంది మరణించితిమి. నీటిపైకివచ్చిన వరకు 5000 జనుల మృత్యువులను జర్మకుకందకమున మేము పట్టుకొంటిమి. శత్రు సైన్యము కందకముల మా శేనాస్థానముల కెదురు గుట్టల క్రింద పడియుండెను. ఈ శేనాస్థానము చాల తక్కువ.

పరాసువారి విజయము.

లండను ఆక్టోబరు 8:- లూహోరు ప్రభుత్వమునకు వావావి గావావొందెను పట్టుకొంటి.

సాంపాగ్నోని పరాసువారి సేనలు.

లండను ఆక్టోబరు 8:- టేన్ ఫిరంగిదళములు ముచ్చటచేసిరి. పరాసువారి జర్మనీవారికి మంచి దళములనుండిగ తెహూ వద్ద పట్టుకొనబడిన జర్మనీవారి సైన్యము చెప్పబడ్డారు. శత్రువును జర్మనీవారు పరాసు సేనల సైన్యము నితీలో తేరని గొడవ పను చెప్పిరి. ఫ్రెంచిగారి సైన్య ఫిరంగుల మూలమున ఆహారపదార్థములు సహజము సైన్యముల చేరుట కదికాళము లేక పోయెను. అందువలన కొందరు సైన్య దళము 2 దినములు ఆహారము లేదు.

జర్మనీవారు గుట్టకొంచుట.

విశేషమును నిర్ణయము.

లండను ఆక్టోబరు 9:- టేన్-లూహోరు జర్మనీవారు మట్టచీచుటలో వారికి విస్తారమున వస్తువులు కలిగినవి అధికములు ప్రకటించిరి ఒక దానివెనుక నొకదానివొక్క జర్మనీవారి సేనలు మూడు లూహో నెరించెను. ఫిరంగి దళములు వారి ఫిరంగులు, విమానముల యీ సేనలనుంచి మొందించెను. క్రొత్తగా మేము జయించుకొనినట్టి లూహో, తప్పు చెక్కున గొడ్డు నిమిషము నున్నట్టి కొన్ని కందకముల మాక్రము జర్మనీవారు తీసుకొనిరి న్యూవెల్లె సెంట్టు బాన్సులకు ఆగ్నేయభాగమున జర్మనీవారి సేనలు ముచ్చట ప్రయోగ చేసిరించెను. గాని మేము వాటిని వెనుకకు పోవగోరలేతిమి. మా సైన్య కక్షమ విడిచి లూహో దేవు ఆటంకములు కలుగలేదు. సేనాధ్యక్షుడు రూబ్సు నుంచి ప్రదేశము జర్మనీవారు మా సేనల గాని యుద్ధము మట్టచీచి తొలగిరి. కాని ప్రారంభముననే మా విడిచి తొలగిరి. తెహూను నకు ఆగ్నేయ భాగమున ముందును పోవుచుండిన మా సైన్యములపై శత్రువులు పెల్లుల వేయుచుండిరి. సేనోయి అదరిలో నున్న పరాసువారు స్థానములను జర్మనీ సైన్యము మట్టచీచి వెల్లిందిరి. గాని ప్రయోజనములేక పోయెను. ఒక ప్రదేశమున మాక్రము జర్మనీ సైన్యము కొంత భాగము నాక్రమించుకొని గిలిగిరి వీరిలో సగము ముగిసి ఇదివరకే మా సైన్యము పోవోలిరి.

పరాసువారి విశేషమంత్రిగారి కుమారుడు.

లండను ఆక్టోబరు 9:- టేన్-లూహో సెంటు డెక్కినీ అను నితడు జర్మనీలో బంధిగనున్నాడు. జర్మనీ సైనికోద్యోగల యెడల అబద్ధతతో ప్రకటించుచుండు కిరడికి 18 మాసములు కఠినతరము విధింపబడినది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 10:- టేన్ లూహో కందకమున నున్న పరాసువారి కందకముల నీయుదయమున జర్మనీవారు మట్టచీచిరించెను. గాని జర్మనీసేనలు పారవోలబడిన వనియు ప్రకటించబడినది. యధ్యాహ్నములో ఆగ్నేయరంగమునం దంతటను పిరంగిదళద్వంద్వ యుద్ధము జరిగెను.

టి. హూరెగట్టును జర్మనీవారు తిరుగ నెదిరించిరి. మేము వారల నోడించితిమి. తిరిగి మట్టచీచింపుటకు చెదరిన సైన్యములు వారల ఒక దానినొకటికలసి కొనుచుండెను. ఇంతలో పరాసువారు యీ సైన్యముల తిరిగివేసిరి ఆగ్నేయలో విమాన యుద్ధము జరిగెను. లూహోయలో ఒక కందకమున కట్టుకొంటిమి. 9 వ తేదీని శత్రువులు మా క్రొత్త కందకములపై వెళ్ళుచున్న దాడి వేదశిరయియు, అన్ని సార్లు ఓడింపబడి రిరియు తెలియవచ్చినది. లూహో, మాల్కులకు ఈకాస్య భాగముల మేము చాల ప్రదేశము నాక్రమించుకొంటిమి. ఈ క్రొత్త ప్రదేశమును నిన్నటి దినమున శత్రువు తెదిరించిరి వారికి అపరిమితమగు నష్టము కలిగెను. జర్మనీవారియొద్దనుండి మరియొక కందకమును మేము స్వాధీనపరచుకొంటిమి మా కంతగా నష్టములు కలుగలేదు.

యుద్ధమునందు వినుగుకొంచుట.

జర్మనీ.

లండను ఆక్టోబరు 8:- యుద్ధముల కాగజాలక జర్మనీ సైన్యము లాత్మహత్య గావించుకొనుచుండిరి. వైమెసిలలో 111 వై పు లిటు చచ్చిరి. ఇట్టి దాడులకాత్మ్య లాపుటకై “ఆత్మహత్య చేసుకొనివారి ముందుబయలుకు పించును లీను బడవని జనరలు వాన్ మెకెనెనగా రుత్తరవుచేసిరి.

జర్మనీలోగూడ ప్రజలు యుద్ధ విషయముల తెలిసి మా నున్నది కలహము అప్పి లివచ్చుగాన సంధి విషయము ఉత్తరము నొకదానివేయ నెర్పించిరి. కాని కొన్ని కారణములచే యీ యుద్ధము ముగిసినది.

ఇంత ప్రదేశములనుండి జర్మనీవారికి ఆహారపదార్థములు రావడము లేదు. తమ శత్రువులను ఆహారపదార్థములతోడనే పోరున వెళ్ళుచుండుచిరు దుర్భిప్రాయ పడకూడదు. వారికి తిరిగింత ఆహారము కుభిళిగనుగిలింపలేదు. అందువలన వారు కర్మయగ్రియముగ క్షీణించుచుండిరి. ఈ పొన్నగు విషయముల తెల్లగ్రామలోనున్న విశేఖరు సెంట్రల్ న్యూస్ పత్రికకు తెలియపరచెను.

సెర్వియా

ఆస్ట్రో-జర్మనీలు సేపునవివి చాలుట.

లండను ఆక్టోబరు 8:- ఆస్ట్రీయనులు జర్మనులును అయిరను సేతువద్ద సేపుడిని దాటి రిరి తెలియుచున్నది. (అనగా దక్షిణానాళముగా సైన్యములు వచ్చుచున్నవి.)

సెర్వియానులమీద దాడివేదలిన సైన్యబలము

లాహోరు ఆక్టోబరు 9:- సర్వయనులమీద దాడివేదలిన సైన్యబలము 4 లక్షలుండవచ్చును. రూటువార్త తెల్పుచున్నది.

సెర్వియానులపై యుద్ధమారంభమగుట.

లండను, ఆక్టోబరు 8:- శత్రువులు సేపునవివి మూడు వోట్లవాటిని ముక్తిదాన్యమునకు బల్గేరియాలో వాటిరని యుద్ధము, వరులను దాటుటలో చాలమంది మరణింపొందెనయు మిగిలినవారు పట్టుకడిరియు, వీరిలోని జర్మనులు బహుశః ఇటాలియను రంగమునుండి బడలాయించబడినవారయి యుద్ధరనియు, శత్రువులు చాలమట్టుకు నష్టపడిరియు సర్వయవాల్త మొకటి తెల్పుచున్నది. ఇదివోటులకు పోరు సాగుచున్నది.

బల్గేరియా ప్రాంతముల యుద్ధము.

విభిన్నవాల్త:- గోయిన బుధవారమునాడు బల్గేరియా ప్రాంతపు కొంతమీద గుండ్లువేయబడినవి. లక్ష్యవారమునాడు సెమెండ్రెయామీద పడినది. పర్యవసానము తెలియదు.

లండను అక్టోబరు 10:—న్యూయార్కు గ్రీనుపర్వధాన
మంత్రి జెనెలను గారు రాజీనామా నిచ్చుటకు పూర్వము
ఆమెకా దేశపు అసోసియేటెను ప్రెసిదు పోలిసిధి ఆజనను
సందర్శించెను. గ్రీనువర్క్ దేశమున నొక్కపైనిరుడును ఒక్క
నాణెమును మిగిలి యున్నంతి వరకు సంధినిబంధనల ప్రకార
ము గ్రీనువారు సెర్వియా వారికి సహాయము చేసి లీరుడురు.
ఆసంధి జరిగినట్లే మహాసంగ్రాహము తలంపించు నని తలంపి
యుండలేదుకాని పరస్పరసహాయమున కాసంధి చేయబడినది.
కాన్వల్యసంధిని మానుకొనుటకైకనకాశములేదు. మహారాష్ట్రము
లన్నియు నొక్కటియై ప్రతిఘటించిననుగూడ గ్రీనువారు
మాట దప్పరాదు. వారి గౌరవమునకు భంగము కలగును.
పరానువారు సెల్మానికాలో నేవలను దింపుటనుగూర్చి గ్రీను
వారు పరానువారితో కలహించుకాలరు. చాలినను కలహించ
గల్గురు. గ్రీనుదేశమునకు ప్రాన్సువారు చేసినయపకారము
కు గ్రీకులెవ్వరు నెప్పటికిని నుటకురు. ప్రాన్సువారు గ్రీను
వారి నేమియును కోరలేదు. వారిమిత్రులకు సహాయ మొన
రపపప్పరి. ఆంగ్ల మిత్రుండలివా రెట్టి యధికార పరిత్యాగ

మున గాని చేయవలసిన గ్రీనువారిని కొరతనుండలేదు గ్రీను దేశమున కంబోగభావము కలుగుటకును గ్రీనుదేశాభివృద్ధికిని మిత్రమండలివారకాశమును కలిగించిరి. దీనిని మేధాసంపద గలిగిన గ్రీనులెవరును గ్రహించుటకుండును. కాన గ్రీనువారు తమమాటలను నిజపుకొనుట యవసరము. ఆసియామైనరు లాను మెసిడోనియాలోను త్రాసులోని గ్రీనువారికి సహాయ మొనరించినందులకు నేనమెరికావారికి వందలము చేయవలసినది వెంజలుగా రనది.

మెక్సికో

మెక్సికో రాష్ట్రము.

లండను ఆక్టోబరు 8 :—కరాంబాగారి దొరతనమును అమెరికావా రామోడించవచ్చునని తెలియుచున్నది.

మెక్సికోదొరతనము

లండను ఆక్టోబరు 1 :—వాషింగ్టనులో జరిగిన సభలో కరాంబాగారి దొరతన మంగీకరింపబడినది.

సింలా

శ్రీ వైస్ రాయగారు సింలాను వినుచుట.

సింలా ఆక్టోబరు 9 :—శ్రీ వైస్ రాయగారు రాజోపు శుకవారము చుట్టూన్నయు 8000 5000 దొరతనమునాని యందరమును విడదొరు.

యుద్ధతీర్తివాగ్ధ.

సింలా ఆక్టోబరు 9 :—8 వ తేదీని ఇండియా మంత్రి గారిట్టి తీర్తివాగ్ధ నందిరి. తాను గెలుపొందిన స్థానముల ప రామవారి సంరంక్షించు కొనిరి. ద్వీప్ నున్న వద్ద తమ స్థలముల రమ్యువారు కొన్నిటి గోపాపాయిరి. గాని ఇతర ప్రదేశముల క్రమక్రమముగ వాక్రమించు కొనుచుండిరి. ద్రావి, నేవ్, దా న్యూబు నడుల అప్టోపాంగరి నేవలు దాటివననియు, ఆనడుల ప్రాంతము కొంత స్థలము వాక్రమించు కొనిరియు జర్మనివారు ప్రకటించిరి.

పాన్జురంగము.

నూవెక్ పాన్జురంగమున మే మిటికల స్వాధీన పరము కొనిన స్థానముకొరకు మును జర్మనివారికిని వెన్నుపాల్లు యుద్ధము జరిగెను. అన్ని పాల్లు జర్మనివా లోడింపబడిరి. మం పాగ్నిలో స్థానమున దక్షిణమున మా స్థానముల జర్మనివారిని రించిరి అందుకుగాను వారికి అధికముగ నవ్వములు సుభవించెను. ఆర్గోనులో చేతిబాంబులతో యుద్ధము జరిగెను. ఇతర ప్రదేశములనుగూడ ఫిరంగిదళ సంకుల సమరము సుభవించెనని పరామవారు తెలియజేసెరి.

రమ్యారంగము.

ఇనుపదారివద్ద జర్మనివారినించిరి. అచ్చట నొక ఘోరయుద్ధము జరిగెను. ద్వీప్ నున్నవకు 12 మైళ్లు వాయవ్య మున వారు పోరాడి, సరోవర ప్రాంతములనుండు రమ్యు వారి కందకములలో కొన్నిటి పట్టుకొనిరి. ద్వీప్ నున్నవకు దక్షిణమున ఫిరంగిదళ ద్వంద్వయుద్ధములు ఎన్ను సాగింపబడిన. కొజియాన్కెచుట్టును ప్రబలముగ పోరాటము చేగెను. పుర మునకు ఉత్తరముననున్న జర్మనివారిస్థానములనుండి వారు తరిమివేయబడిరి. రమ్యువారు రావట్టుము వాక్రమించుకొనిరి. జర్మనివారి ఫిరంగినుండి వెలువడు అగ్నిబాల్లలకుండి కొంత భాగముమాత్రమే వీరి యాధిపత్యముక్రింద నున్నది. దక్షిణమున దూరముననుండు ఒకనొక గాగ్రుమును రమ్యు వారు పట్టుకొని, జర్మనివారిని పీర్వనది ఎడమగట్టునకు మించి దూరముజేసిరి. అధికముగ కష్టముల పాలపడినను రమ్యువైరు లు అతిసాహసవైర్యములతో పోరాడిరి ఈ ప్రకటనము కొక్కి పలుకుచున్నది.

స్ట్రీ మరులను ముంచుట.

లండను ఆక్టోబరు 10 :—న్యూకాస్టిలు ఆంధ్ర ఆంగ్ల కాకమున డివిజుగు అను గ్రీనుదేశపు నౌకమును ముంచ బడినది. వారికులు బరికింపబడిరి.

ఆంగ్ల జలాంతర్గామి జర్మను నౌకను ముంచుట.

లండను ఆక్టోబరు 10 :—కొపెనహేగను - అలియా అను జర్మను స్టీమరుకు ఇ 100 ఆంగ్ల జలాంతర్గామి ముంచినదని తెలియుచున్నది.

పరామవారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 11 :—పారిసు :—ఫిరంగుల యుద్ధ ము యధాప్రకారము పాచెవాకు తూర్పునను దక్షిణమున తీర్తి గొడ్డుప్రాంతమునను జరిగినది గివెంచి అడవిలో జర్మను లక్షక సాయుధులనుబడిరి. లోరెను మొదలగు స్థలములలో వారు జరుగుచున్నది. మంపెనులో పరామవారు ముందుకు వెళ్ల లేగిరి. టాహోగ్రామమునకు దక్షిణమున మరియొకందక మును వారు పట్టుకొనిరి. బెలియం ఆక్టోబరు ఆర్గోనులలో ఫిరంగులతోరు జరిగినది.

వృత్తాంతములు

బాలమున హత్యకేసు :—ఈకేసు 9-వ తేదీని విచారణ జరిగినది. పెనీజనాయకును సబు ఇన్స్పెక్టరు లింతామణి సాహాయును పాటునుచ్చిరి.

“సిండ్” అను విమానము :—సిండ్ విమాన వైద్యులహా యనిధివారు 22000 పౌండ్లనుపంపిరి. ఈమొత్తముతో నొక విమానము కొనబడును. దీనికి “సిండ్” అనిపేరువగును.

జామ్ఖాడ్ సంస్థానాధీశులు :—వీరు గతనెలలోయుద్ధ రంగమునకు పోయి 7 వ తేదీని మార్కెట్టు నగరముచేరిరి తెలియజేయించిరి.

కాశ్మీరప్రకటన :—ఈకేసును విచరించు ప్రత్యేక న్యాయస్థానపుకమిషనర్లు ఇంకను ఏర్పాటుచేయ బడలేదు. 12 వ తేదీనీ కేసు విచారింపబడునని యిదివరకు తెలియజేయబడి ను. దీని విచారణము వరకు పాడిగింతురు.

జపానుచక్రవర్తి పట్టాభిషేకము :—జపాను చక్రవర్తి గారి పట్టాభిషేకమునకు వెళ్లుచు టరాకయిఅను యుద్ధనౌక బొంబాయికి కచ్చివడి. కమాండరు జమాకీగారు రాయబారితో గూడ. శ్రీగవర్షుగారిని దర్శించిరి శ్రీవాకయరల వారిని దర్శించిరి.

గ్యాలియర రాజ్యమున చెరువులు, బావులు మున్నగు జలాధారము :—గత 8 సంవత్సరములో ఈవిషయమై మహా రాజావారు కొటిరూపాయలకు మైబడిన మొత్తమును దయ చేసిరి. పాలములకు భగవంతునిపరము వ్యవసాయకాశోపకారి చేయబడినది. చెరువులు, నూరులు మున్నగు నీ వెక్కువీటి సమపాదము లొనర్చు బడినవి.

మేజస్ట్రేటుగారు, న్యాయవాదులు :—వీలువబడిన కేసు లకు సంబంధించిన న్యాయవాదులజ్జితత్వ యితరులు కొర్టులో నికి రానూడదని చట్టబాబులు మేజస్ట్రేటుగారు రొక ఉత్త రవును చేసిరి. న్యాయవాదులందరు సమావేశమై ఇట్టి ఉత్త రవు యెడల తమ అసమ్మతమును నాపించు తీర్మానముల వెక్కిరిచివేసిరి.

మదగాన్ రాష్ట్రకాన్ఫరెన్సు మహాసభ :—కచ్చేకుంక త్వరము మధురలో యీసభ జరుపబడును. రామ్ నాద్ రాజా వారాహ్యోన సంఘాభ్యుత్థులొ నుండవంగీకరించిరి. కాన్ఫరెన్సు సభకు 60 ములయత్నములగుర్తిచచ్చించుటకుఆహ్వానింపబడును 28 వ తేదీని సమావేశమగును.

జేబులో చెయ్యబెట్టినందుకు 18 నెలల శిక్ష :—క్రిందటి ఆదివారమునొకాన బొంబాయిలో జరిపెచెరువువద్ద ఒక విద్యార్థి బ్రాంబండిలో ఎక్కుచుండగా వెనుకనుండి సాధు మూర్తి అనువాడు చల్లగ జేబులో చెయ్యవేసెను. అందులో ఒక డబ్బులనుంచి వుండెను. తరువాత వారిని పట్టుకొనిపోయి మేజస్ట్రేటుకోర్టులో కేసు దాఖలుజేసిరి. వారికి 8 మాట్లు శిక్ష అయ్యున్నందున 18 నెలల కఠింశిక్ష విధించిరి.

బొంబాయి పుణ్య శ్రేణి విచారక సంఘము :—ఇండి యాదొరతనమువారి యుత్తరపు క్రవారము పుణ్య శ్రేణియుల లో పాంతుధ్య మనుకూలముగనున్నదో లేదో కనుగొనుట కొక సంఘ మేర్పరపబడినది. ఈ సంఘమునా రీనెలలో సమావేశ మై నవంబరు డిశంబరు నెలలలో 10 శ్రేణియులను చూచె దును. ఈ సంఘమున ప్రభుత్వోద్యోగులు పౌర ప్రతినిధులు రైల్వేవాసుకగూడ సభ్యులు గా నున్నారు.

సిహా ఆక్టోబరు 9 :—కర తేదీ మొదలుమున 8 మైళ్ల పొడుగున యుద్ధరంగమున మట్టా మొదలొ దర్వాజాగీవరకును మోముందులు 9000 మంది చేరి. జనరలు కాంబెజాగారే మొదలు వారిని తలపడ నిశ్చయించిరి. శత్రువులుకొండ ప్రక్క లనేయుండిరి. గాని మైదానమున రాల్చిరి. ఆంగ్ల సేనలు ఫిరం గులను కాల్పుచుకొండల సమీపమునకు వెళ్లిరి. మడిభాగమున శత్రువులు తీరముగ తలపడినను ఆంగ్ల సేనలకే విజయముకలిగి నది. శత్రువులకు చాల నష్టము కలిగినది.

గాలిపటము వదలునపుడు గలిగిన ఆవద :—క్రిందటి నుంగళవారమునాటి మధ్యాహ్నము బొంబాయిలో 100 సం॥ కయన్నుగల పొండునాల్ అను టెట్టువాడును 100 సం॥ కయన్నుగల వాని తమ్ముడును వారి యింటి మేడమీది 100-వ

అంతస్తునుండి గాలిపటమును వదలుచుండిరి. కొంత సేపైనతరు వాత చిన్న వాడు క్రిందికి వెళ్లెను. అచ్చట వాని అన్న గాలి పటము కనబడవలెనను వరకు మేడమీదికి వెళ్లి చూడగా వాడు కూడ కనబడలేదు. వెతికి చూడగా వాని శవము వారింటికిని పక్కయింటికిని నుధ్యుండు గొందిలో బడి ముండెను

బాంకినోట్లు :—బాంకినోట్లు పుచ్చుకొని సామ్మిచ్చు టలో నెట్టియాటంకమును కలగజేయకుండుట యవసర మని పట్టణసర్వీసు కమిషనువారు నూదిండించుడు ఇండియానోత తనకువా గంధులకంగీకరించి ఆసంబంధములగు చట్టములను మార్చిరి. ప్రతితాలూకా కచేరీఖజానాలో గూడ రు 100 లకు మించనినోట్లకు ధారాళముగ సామ్మిచ్చుట కేర్పరపబడినది. ప్రజలెట్టి చిల్లరగోరన నెట్టిచిల్లర నిచ్చుటకు గూడ నేర్పాటు చేయబడినది. బాంకులలోగూడ నోట్లుపుచ్చుకొని సామ్మిచ్చు ట కేర్పాటుచేయబడినది

ఒక వయసు వచ్చిన పిల్ల ఆత్మహత్య జేసి కొనుటకు బ్రయత్నించుట :—కాదుక భగవంతులొకావురముండు బాలు జితేంద్ర)వాడువాడు గారి భార్యయరు 16 వత్సరముల వారిక యింటిలో జరిగిన కలతలవల్ల ఆమె భర్తప్రభువుకు వెళ్లి నష్టము తాను గదిలోకి వెళ్లి తలుపుగడిచుచేసి తనగుడ్డును కిరసము నూనెలో ముంచి కట్టుకొని విషము పట్టిచుకొనెను ఆమె భర్త వచ్చి గవాక్షమునుండి చూడగా ఆమె భగభానుగ ముండి పోవు చుండెను. తలుపు పగలగొట్టి లోపలదూరి చూడుట ఆమె ఆమెను ఆస్పత్రికి దీసుకొని వెళ్లిరి.

అఖిల భారతవర్ష సుహృద్భవము :—వై సం ఘము సమావేశమగు సాన మింకను నిశ్చయింపబడ లేకు. డి నెంబరు నెలలో బొంబాయిలో యీ సమావేశము జరుపవలె ను. ఒక సూచనము చేయబడినది. భారతీయులును, మహమ్మ దీయులును కలసి సంస్కరణ విధానము నొక వాని నేర్పరచి దారిని దొరతనమువారి యెరుట వెట్టువలసి యున్నది. అందు కు బొంబాయిలో జేరిన మహాజనసభ జరుగు కాలముననే, యీ సభను గూడ సమావేశ మొనర్చియెడల మిక్కిలి సా కర్యము కలుగునని బెంగాలి ప్రతిక ప్రాసెనెను.

కన్యావికర్యము :—కొందరు భవాకావము భవము పుచ్చుకొని తమమమలైలను మెడదీచేయుచున్నారు. ఈదురా చారమును నివారింపుటకు బొంబాయిలో కన్యావికర్యను నివారక సంఘమువారి యాజమాన్యము : ఈనెల 9-వ తేదీ కనివారమునాడు మహాసభ జరిగినది. 5000 మంది సభకు వచ్చిరి వీరిలో స్త్రీలు వందలకొలదిగా నుండిరి. స్త్రీలును పురుషులునుగూడ గంభీరపద్యములను కొనసాగిరి. వివాహ బహూదారు రామచంద్రభాయి ఉద్యోగాంగార ధర్మక్షుణుగా నుండిరి. ఈ దురాచారమును తొలగించుటకు బలోదా దొర తనమువారు చేసినట్లే శాసనము చేయవలసని కొందరనిరి.

మగకు నగలమ్మివేసిన మురిబెట్టుకొన్ని ఆశుది :— నన్ని బాయి అనునామె 20 సం॥త్వముల వయస్సుగలది. ఆమెకు వివాహమై నుమారు 12 సం॥త్వములాయెను అది మొదలు ఆమె తన భర్తతోగూడ చుండెను. వాకేశో ఒక కష్టమునచ్చి ఈమె నగలమ్మియు అమ్మివేసెను. క్రిందటి సోమ వారమునాడు “నాకు మరల ఎవ్వకు నగలు చేయించివెట్టు దవు” అని ఆమె తన భర్తను అడిగెను. అందుకు అతడు “నేను చాల కష్టముచున్నాను కొన్ని రోజులు తాళవలెను” అని జవాబిచ్చెను. మరునటిరోజు మంగళవారము రాత్రి భర్త ఇంటికివచ్చి తలుపుతట్టగా ఎరును జవాబిచ్చుకేను. అందుకు మీద ఆతడు కిటికికితలుపు పగలగొట్టి లోపలికి బ్రవేశించి చూడగా ఆమె యిరివేసుకొని ఒక మూలబడివుండెను. తక్షణము అతడావారుయను తెల్లంపివేసెనుగాని ప్రయోజనమేమి లేకపోయెను. అప్పటికే ఆమె ప్రాణముబోయెను

పోలీసు డిప్యూటీ సూపరిం టెండెంటుకు పిస్తోలుతో కాల్పుట :—మిమెన్ సింగ్ పోలీసు డిప్యూటీ సూపరిం టెం డెంటు అను జితేంద్ర) మహాన ఘోషాను గారిని 9 వ తేదీని పాడుకాలము 7 గం 30 ని ఎవరో పిస్తోలుతో కాల్చిచంపిరి ఘోషాగా రవ్వడే యింటికివచ్చి తనగదిలో కూర్చొని యుం డెను. ఇంతలో వసారాలోకాలిచప్పును వివచ్చెను ఆకారణ మున పరు లెక్కలో రమ్ముచుండిరి. తలచి ఆతడు తన భార్య నుండలగు వారి నావలకు బంపెను. వెంటనే ఘోషాకు లాతిని గది ప్రవేశించి ఆతనిని పిస్తోలుతో గాల్చిరి. ఎరును రాక పూర్వమే వీరు ఇంటినుండి పారిపోయిరి కొంత సేపటికి అన టికి వచ్చినయొకడుముగ్గురులే4వ మునువ్వుల తూర్పుముఖులై పాడుచుండుటకు గాంచెను నూపుం టెండెంటుగాను పిస్తోలు దెబ్బలులినిన ఉత్తరక్షణముననే మృతిచొందిరి. 10 వ తేదీని ఈయనకేబరము పరీక్షింపబడినది. 5 ఏండ్లు మునుగల యీ యనకు మారుగుగూడ చంపబడినది. తనిఖీఅయిన తరువాత కేసును పోలీసు కాఫోద్యోగులు మున్నగువారందీరు వెంట రాబందురులు శ్రీకావనాటికప గొంపోయిరి. దవాన మొ ర్చిరి. ఇట్టిహత్య లిదివరకు ఇదట తొలు జరిగెను.

THE GREAT WAR.

Invasion of Serbia: Advance Guard Routed.

4,000 BULGARIAN TROOPS REFUSE TO FIGHT RUSSIA.

German Failure at Dvinsk: Hindenburg's Despairing Efforts.

VENEZELOS INTERVIEWED: GREECE'S ATTITUDE EXPLAINED.

[Reuter's Agency.]

GREECE,

REMARKABLE INTERVIEW WITH M. VENEZELOS.

Visions of Greater Greece.

Tribute to France.

LONDON, October 10.
NEW YORK.—M. Venezelos gave a notable interview to a representative of the "Associated Press" of America just prior to his resignation. He said one thing is absolutely certain that Greece will abide by the terms of the alliance with Serbia not only in letter but in spirit to the last man and last drachma. He pointed out that the treaty had not foreseen an immense European War but the spirit of the alliance was mutual defence and there was no reason to hide behind the wording of the treaty. Even if faced by the entire forces of the Central Powers Greece must keep her word. Her honour was at stake. Regarding the landing of the French at Salonika Mr. Venezelos said that Greek people could not make war on France, and they would not if they could. What France had done for Greece no Greek could forget. France asked nothing. She merely came to support Greece's ally. Indeed the Entente never asked for a single concession from Greece. The Entente, however, showed a way to a Free United Greece which drew every true Greek, who could not be indifferent to the vision of a Greater Greece. She to-day could gain this merely by keeping her pledged word.

M. Venezelos concluded by thanking America for assisting Greeks in Asia Minor, Macedonia and Thrace.

Allied Troops at Salonika.

The City Saluted.

LONDON, October 9.
Further Italian accounts of the landing at Salonika state that the troops, before breaking rank in camp, presented arms to the city, then reformed and marched to the Greek barracks, where they again saluted the city with drums beating and bugles sounding. Serbians rapturously welcomed the Allied troops from Salonika and showered upon them gifts of flowers and fruit.

The Allied Forces at Salonika.

Many Bulgarians Refuse to Fight Russia.

LONDON, October 9.
SALONIKA.—A message dated October 7th to the "Daily Mail" says that thirty two thousand allied troops, of whom five thousand are British, have hitherto landed with artillery and munitions. The Bulgarian forces on the Greek frontier have been ordered to move to the Serbian frontier. Four thousand Bulgarians have deserted, refusing to fight against Russia.

Brig-General A. D. Hamilton's Arrival.

The "Berliner Tageblatt" states that a British cruiser brought Brigadier-General A. D. Hamilton to Salonika on October 3rd.

The Greek King's Present to M. Venezelos.

LONDON, October 9.

ATHENS.—The King has presented M. Venezelos with a signed portrait inscribed. "In Memory of our joint efforts."

Greece's Neutrality.

The King's Policy.

LONDON, October 9.
PARIS.—According to semi-official information from Athens, the new Cabinet in accordance with the King's desire has decided to maintain strict neutrality. The King is reported to have declared that he intended to enter into the conflict with none of the Powers. He appears to consider the Greco-Serbian treaty as not compelling Greece to come to Serbia's help in the present circumstances. His policy, in fact, appears to be the opposite of that advocated by M. Venezelos.

The New Cabinet and the Chambers.

LAHORE, October 9.

The "Daily Chronicle's" Athens correspondent says:—The new Cabinet must meet the Chambers, since the powers of the Crown regarding the prorogation, are already exhausted for the year.

BULGARIA.

Allied Ministers and King Ferdinand.

LONDON, October 9.

SOFIA.—Prior to their departure the British and French Ministers were received by the King.

Allies' Ministers Leave Sofia.

LONDON, October 9.

SOFIA.—The Allies' representatives left last night. The Representatives of the King and the Government bade them farewell at the station.

Bulgarians Surprised.

ALLAHABAD, October 10.

LONDON, October 9.—The "Corriere Della Sera's" correspondent lately at Sofia says:—The King and the Government were confident until the last moment that the action of the Entente would not exceed a diplomatic conversation. The landing at Salonika surprised all at Sofia. He witnessed the present mobilization as well as that of 1912, and was greatly struck with the difference. Everywhere was a deep silence in lieu of joyous enthusiasm. (A Pioneer Cable).

Strength of the Teutonic Anti-Serb Alliance.

LAHORE, October 9.

Reuter states that a telegram received in a diplomatic quarter puts the strength of the Teutonic Anti-Serb concentration at 400,000.

Bulgarian Consul Resigns.

The Bulgarian Consul in Britain has resigned as a protest against the inconceivable madness of the Bulgarian Government.

Arrests of Popular Leaders in Bulgaria.

The Budapest paper "Azesti" says that wholesale arrests of leaders of the Agrarians are taking place in Bulgaria. (C. & M. Gazette Cables.)

Bulgarians Appropriate Turkish Railways.

LONDON, October 8.

AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says that the Bulgarians to-day took over the railway line from Mustapha to Dedeagatch. Bulgarian trains started running immediately.

Results of the Turco-Bulgarian Alliance.

LONDON, October 9.

PARIS.—The "Temps" says that since the Turco-Bulgarian treaty, persecutions of Greeks in Turkey have greatly intensified. The Greek language has been forbidden everywhere, and there have been many assassinations. Many Greeks have been driven into the interior of Asia Minor, where death awaits them.

Commander of Bulgarian Army.

LONDON, October 9.

AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says that King Ferdinand yesterday afternoon informed the Cabinet that General Jekow, the War Minister, would command the army in the field.

Prince Hohenlohe.

Visits Sofia and Bukharest.

LONDON, October 9.

AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says that Prince Hohenlohe, Extraordinary German Ambassador in Constantinople, arrived in Sofia as the guest of the King, and afterwards proceeded to Bukharest, where he will remain some days.

SERBIA.

Invasion of Serbia Commenced.

Invaders Lose Heavily in River Bank Fighting.

LONDON, October 8.

A Serbian communique says the enemy crossed the Save at Yarak, Progarska, Zabrej, opposite Ostrovojniza and Ciganlia and crossed the Danube at Belgrade quay and at Ram. The advance guard which crossed at Belgrade was partly destroyed and partly captured, the prisoners numbering over a hundred and including a number of Germans some of whom had been transferred from the Italian front. The enemy at Yarak, Zabrej, and Progarska have been pinned to the brink of the river with enormous losses. At other crossings the struggle continues.

Austro-Germans Cross the Save.

LONDON, October 8.

A communique says that the Austrians and Germans have crossed the Save between the estuary of the Drina and the Iron Gate.

TELEGRAMS.

Attempt to Cut Greco-Serbian Railway. Bulgarians Repulsed with Heavy Loss.

LONDON, October 9.

It is reported in Rome that the Bulgarian "Comitadjis" who were attempting to cut the Greco-Serbian Railway were repulsed with heavy losses.

Attacks on Outer Forts of Belgrade.

LONDON, October 9.

ATHENS.—Prolonged attacks were made on Wednesday against the forts and positions protecting Belgrade. Attacks were made against Semendria on Thursday, but the result is not known.

RUSSIA.

The Menace to Dvinsk.

Feverish Preparation for an Attack.

LONDON, October 8.

PETROGRAD.—Prisoners describe the feverish activity behind the German lines westward of Dvinsk similar to the scenes prior to the storming of Kovono. A field railway has been laid for over twenty miles along the Vilkomir road and heavy guns have been moved forward with enormous difficulty. There are ceaseless processions of motors night and day bringing up shells and giant cranes are busily working. The Germans are gaining a still stronger hold on the Austrian army and are appointing German Generals to the principal commands in the armies of Generals Puhallo and Boehmermolli.

IMPORTANT RUSSIAN SUCCESS.

British Submarine Sinks German Transport.

Russian Advance in Galipoli.

LONDON, October 9.

PETROGRAD.—The capture of altogether 3,870 prisoners by the Russians in fierce fighting on the whole front, and the destruction of a German Transport by a British Submarine near the German coast in the Baltic are the main features of yesterday evening's communique, which describes fighting in the Dvinsk region as incessant. Both sides have captured trenches, and artillery duels have been very fierce. A communique shows that while the Russians are more than holding their own in the Lake region east of Vilna, they have been particularly successful in the Southern Theatre from near Dvinsk to Tarnopol in Galicia, storming several villages and fortified positions, and making big hauls of prisoners and machine guns.

An Austrian communique admits that the Russians in great strength, and abundantly supplied with ammunition are attacking on the whole East Galician-Volhynian front, and have penetrated the Austrian trenches at two points near Tarnopol.

Determined Effort to Capture Dvinsk.

Huge Army Engaged.

LONDON, October 9.

It is estimated in Petrograd that the Germans are employing seven hundred thousand men with the object of capturing the town of Dvinsk on the Dvina line.

Germans Taking up Winter Quarters.

Strong Reinforcements for Galicia.

LONDON, October 9.

PETROGRAD.—It appears as though the Germans are taking up winter quarters. Their forces before Dvinsk are now linked up with those in the Vilna district, giving practically a straight line southward. The Germans are still ten miles from Dvinsk, the Russian resistance having been magnificently stern. There are indications that the Germans are sending strong reinforcements to the southern front.

The Fighting at Dvinsk.

German Admission of Another Failure.

LONDON, October 9.

PETROGRAD.—The Germans are compelled to admit another failure at Dvinsk, where they have long been making despairing efforts to smash the Russians. The battle is now assuming a new phase, General Hindenburg attacking in force from north, all his attempts from other directions having completely failed. He even got within three miles of the town, but was forced to abandon his efforts. Now his thrust is ten miles from the fortress, his huge guns trying to cut a road through the Russians. Infantry masses are also employed but they are only moving by inches, the Russians resisting with superb obstinacy and even themselves progressing at some points.

Russian warships have fiercely attacked the Germans in the region of Schlock, where the enemy's left wing rests on the Gulf of Riga, some twenty miles from the town of Riga. The naval guns silenced the German batteries and caused great damage to the trenches. Elsewhere at many points the Russians have displayed skilful initiative. The "Russians staff" speaks of hot bayonet engagements in the Pripet swamps. It is noticeable that at this kind of work the Russians are invariably successful.

A Russian Communique.

Enemy Submarines Pursued.

LONDON, October 10.

PETROGRAD.—The Communique says that the battle near Dvinsk is becoming most desperate. Many German attacks are reported but the Russians captured three hundred prisoners North West of Dubno and 1175 near Novoleksintz on the Galician frontier. The enemy submarine again appeared on the Crimean coast and Russian destroyers pursued them.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

Two British Steamers Sunk.

LONDON, October 9.
Two small British steamers have been sunk.

The Late Lieut. Warneford.

The King's Letter to the Mother.

LONDON, October 9.
King George has written as follows to the mother of the late Lieutenant Warneford:—"It is a matter of sincere regret to me that the death of Lieutenant Warneford has deprived me of the pride of personally conferring on him the Victoria Cross."

British and French Air Services.

A Conference in London.

LONDON, October 9.
The French Minister of Aeronautics has been to London conferring regarding the British and French military air services.

French Ministers Visit London.

LONDON, October 9.
The French Premier and Minister of Marine have paid a flying visit to London. They returned to-day.

COTTON CONTRABAND.

Prophecies Belied.

LONDON, October 8.
Speaking at Liverpool, Mr. Runciman said that lugubrious prophecies regarding the declaration of cotton as contraband had turned out incorrect. He would be glad to see exports of cotton cloth kept up to the highest level. This would support us and our Allies not only in a military, but in a financial sense.

Lady Sydenham's Appeal for Comforts for Indian Soldiers.

LONDON, October 8.
Appealing for comforts for Indian Soldiers at a meeting at Kensington, Lady Sydenham said that in view of the increase of the War the needs were greater than ever. The chief requirements were for knitted articles. Government now supplied clothes and underclothes in abundance, Indian ladies had worked for soldiers as never before, and a common cause must draw Indians and Europeans together with lasting love. Common interests and sympathy in sorrows caused by the war, would do much to promote the mutual understanding of different races in India. With the growth of knowledge great possibilities for good which opened to British women in India would be more and more realised.

Lord Crichton Stuart's Death.

Killed While Trying to Save His Bosom Friend.

LONDON, October 9.
It appears that Lord Crichton Stuart was killed trying to save Major Browning, who was reported missing. The Germans had recaptured a section of a trench and Major Browning was last seen in a dugout. When Lord Crichton Stuart heard that Major Browning, his bosom friend, had been left behind he led an attack to rescue him and was shot through the head.

A Thrilling Adventure.

Submarine Commander's Courageous Feat.

LONDON, October 9.
A thrilling story of superb courage and hardihood is contained in an Admiralty statement of the adventures of Lieut. D. Hughes, Submarine Officer, in the sea of Marmora. He went ashore at night time partly by swimming and partly on a raft and climbed the semi-precipitous cliffs, endeavouring to blow up the railway. He reached the line in half an hour and perceived the Turks guarding the viaduct. He made a detour, having hidden his dynamite and weapons, to see if the other side of the viaduct was unguarded, but this was fruitless. Consequently, he searched for a spot where he could do great damage to the railway. Turkish soldiers a few yards away heard him light a fuse and Hughes bolted, firing on his pursuers, who returned the fire. He was forced to run a long distance owing to the unscalable cliffs, but eventually reached shore and plunged into the sea just as the dynamite exploded with terrific force, blowing up the railway. He swam out to the sea, blowing a whistle which was the pre-arranged signal for the boat, but no reply came and he was compelled to return to the shore to rest. He again swam out to sea, having discarded his bayonet revolver, etc., and swam a mile before a submarine picked him up. It was now dawn and the Turks were firing heavily, but Hughes came through unscathed. He swam all the time in his clothes.

Sir John French's Despatch.

Numerous Enemy Dead Found.

LONDON, October 10.
The text of Sir John French's communique says:—Since October 4th the enemy has constantly shelled our new trenches and South of La-Basse Canal made repeated bombing attacks on the southern portion of the Hohenzollern redoubt which we hold. These were all repulsed. In spite of the enemy's artillery fire we pushed the trenches steadily forward northeast of Loos between Hill 70 and Hulluch gaining ground varying from five hundred to a thousand yards. In depth. The enemy yesterday afternoon heavily bombarded the whole area we recently won and followed up with an attack in suc-

TELEGRAMS.

cessive waves of infantry along the whole front south of Loos to the Hohenzollern redoubt. This attack was everywhere repulsed with heavy loss. We captured by counter-attack a German trench five hundred yards west of Cite Stelic. Great numbers of the enemy's dead are lying in front of our lines. Our losses were comparatively slight.

Rudyard Kipling's Loss.

References in French Press.

LONDON, October 9.
Sympathetic references are made in the French Press to Rudyard Kipling's loss.

FRANCE.

French Supremacy in Champagne.

German Prisoners' Story.

LONDON, October 8.
PARIS.—Men wounded in the capture of Tahure all have a strong impression that the French command the situation both from the point of view of artillery and also from that of courage and intrepidity of infantry. They say that at the rate at which things are going now, the Germans will be unable even to think of a counter-offensive for some time to come. The French heavy artillery paralyses the concentration of reinforcements and the bringing up of supplies to such an extent that the last prisoners had had no food for two days and were without ammunition.

German Attacks Repulsed With Very Heavy Loss.

French Progress Maintained.

LONDON, October 9.
PARIS.—It is officially stated that the German losses in the attack on Loos were very heavy. The assault was delivered in three successive waves, followed by column formation. All were mowed down by the combined fire of infantry, machine guns and artillery, only a few elements gaining a footing in one of the recently conquered trenches between the Loos and the Lens-Bethune road. Other violent and repeated attacks south-east of Neuville, St. Vaast were likewise repulsed. Our recent progress everywhere has been maintained. Our artillery nipped in the bud with a curtain of fire a German night counter-attack east of Navarin farm. The enemy's only reply to our progress south-east of Tahure has been a violent bombardment with asphyxiating shells. Several strong reconnoitring parties in Lorraine attempted to attack the French outposts in the forest of Parroy, but were completely repulsed, except at one point from which the stormers were partially ejected.

French Foreign Minister's Son in Germany.

Punished for Disobedience to German Officers.

LONDON, October 9.
PARIS.—Lieutenant Delcasse, son of the French Foreign Minister, who is a prisoner in Germany, has been sentenced to eighteen months' rigorous imprisonment for disobedience to German officers.

A FRENCH REPORT.

Farther French Gains.

LONDON, October 10.
PARIS.—The evening communique says:—The Germans this morning renewed their attacks on our trenches in front of Loos, but were driven back to their trenches. There was a violent artillery duel in the afternoon along the whole Artois front.

We completely repulsed a counter-attack in Champagne against the Tabur Hill and dispirited gatherings of troops preparing a fresh attempt. There was bomb and aerial torpedo fighting in Argonne. We recaptured a trench from the enemy in Lorraine. It is announced that on 9th instant repeated attacks by the enemy on our new trenches were repulsed. Our trenches are steadily pushing forward north-east of Loos and Hulluch where we have gained ground varying between five hundred and a thousand yards in depth.

A great enemy attack yesterday on the whole of our new area was repulsed with heavy loss. We won another German trench. Our losses were comparatively slight.

Greatest French Success.

LONDON, October 9.
The capture of a hill northward of Tahure is undoubtedly the greatest French success in Champagne. Berlin's statement that the French penetrated the first line in the direction of St. Marie might indicate the activity even nearest the railway but at less important point. Moreover Berlin claims that immediate counter-attacks ejected them. (C. & M. Gazette Cable.)

TURKEY.

British Prisoners in Turkey.

A Jockey's Story.

ALLAHABAD, October 9.
Amongst persons who have of late arrived in Egypt from Turkey Mr. Harry Field, Jockey, who used to ride a great deal in this country and who was one of the few Englishmen left in Constantinople after the war was declared. He has been giving an Alexandria newspaper an account of his experiences, which are decidedly interesting. He reports:—British prisoners are treated with great consideration by the Turks who make them a monthly allowance and lodge them for the most part in good buildings. Only one prisoner, an Australian, had died so far. He was about to be given an ordinary funeral when without any warning a detachment of Turkish soldiers, in parade dress, appeared on the scene and conveyed the information that the Australian, although an enemy, was to have a burial

TELEGRAMS.

befitting a soldier. Accordingly, the coffin was carried by the Turkish soldiers through the streets, where its passage was saluted by all who passed to his Christian cemetery, where it was buried with Turkish military honours.

Refugees from Syria.

ALLAHABAD, October 9.
Since the declaration of the war against Turkey by Italy, refugees have been arriving in reduced numbers from Syria and the American cruisers "Des Moines" and "Chester" being the only means of transport thence to Egypt. A good many refugees have been arriving in Alexandria, via Greece and the Aegean Islands, whither, by permission of the Hellenic Government, they had been permitted to make their way from Syria pending transport to Egypt becoming available.

The Fighting at Sulva Bay.

LONDON, October 9.
Sir Ian Hamilton reports that during the past month the fighting in Sulva Bay has been confined to nightly patrol actions, bombing attacks and rushing of houses with the result that we have gained during this period an average of little over three hundred yards along the whole four miles of the centre of the Sulva front.

UNITED STATES.

Probable Recognition of the Carranza Government.

LAHORE, October 9.
Renter's Washington correspondent anticipates that America will recognise the Carranza Government in a few days.

Recognition of Carranza Government.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—It is announced that the Pan-American Conference in New York unanimously decided to recognise the Carranza Government in Mexico.

Panama Canal Stoppage.

Dues to be Returned.

LONDON, October 8.
WASHINGTON.—The War Department has approved the refunding of the Panama Canal dues to steamers which were unable to proceed through the Canal owing to the recent serious earth slides. Several steamships decided to continue their passage by the Magellan Straits.

EGYPT.

Attempted Assassination of Egyptian Minister

Story of the Outrage.

ALLAHABAD, October 9.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—Since last I wrote we have had further sensation in the attempted assassination of the Minister of Wakis Ibrahim Pasha Fathi. His Excellency had gone down to Alexandria in order to accompany the Sultan at the customary Friday prayer, and was on his way through Cairo to Benisuef in Upper Egypt, where he was to make a tour of inspection of some of the Wakis' properties. He was waiting on the Cairo platform and had just shaken hands with some Egyptian army officers who were old friends of his, and were leaving for Sudan when there approached him a young man with some newspapers in his hand. Suddenly this person made a dash at him, and brandishing a long knife, which had been concealed in the papers, he stabbed the Minister three times, once in the left shoulder and twice in the face. For a moment everyone, including the victim, was too taken aback to do anything. Fathi Pasha was the first to recover himself, and, whipping out a revolver, he fired at his assailant, but missed him. Meanwhile, they would-be assassin had managed to retreat down the platform, but an orderly who saw him making off, seized him, and despite his struggles held him until the police came up. Had it not been for the orderly's presence of mind the man would certainly have got out of the station. Fathi Pasha was at once removed in an ambulance to his house. The wound in the shoulder proved bad. The others were merely flesh wounds, but it took some time to stop the haemorrhage. The Minister is, however, fast recovering and it is hoped that he will be able to resume his duties at an early date.

BELGIUM.

British Monitors Operating on Belgian Coast.

LONDON, October 9.
German communiques twice this month have referred to British monitors operating on the Belgian coast. As the three Saveren monitors which began the bombardment a year ago are officially stated to be in the Dardanelles and Indian Ocean, experts point out that the five vessels mentioned by the Germans are new ships. Their utility has been one of the most interesting naval surprises of the war, and they have been particularly free from accident.

CANADA.

Canada Presents Tinned Food to the Allied Forces.

LONDON, October 9.
OTTAWA.—The Minister of Agriculture has offered the War Office tinned meats covering the possible output of Canada for six months.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Submarine Menace.

LONDON, October 9. The Allied submarines or fears thereof are seriously hampering the Swedo-German traffic. ("Pioneer's" special cable.)

War Weariness in Germany.
Suicides in German Army.

ALLAHABAD, October 10. LONDON, October 8.—The "Central News" correspondent at Petrograd, in view of General von Hindenburg's statement that the nation whose soldiers had the strongest nerves would win, draws attention to the increasing number of suicides in the German army. During the Russian retreat the enemy strove to demonstrate their strength of nerve by numberless cruelties. At the village of Charna near Dumbina they covered the street with bodies of tortured men, women, and children. The next morning nineteen bodies of German soldiers who committed suicide were seen. These men had been shooting peaceful inhabitants. Again at Przemyśl, when the Germans were firing thousands of guns, some frenzied by the fearful sight, shot themselves dead with their own rifles or pierced their own hearts with their bayonets. After Przemyśl General von Mackensen issued an order to the troops that the wives and children of suicides would not receive pensions. The total number of soldiers' suicides at Przemyśl was 111. On the Dniester and near Juravno there were similar cases due to soldiers' dislike of facing overwhelming fire.

The "Standard's" special correspondent at Zurich, while admitting that the ruling classes of Germany are still confident and that public opinion is generally on the Government side, cites numerous evidences of war weariness. The Cardinal, who is the Archbishop of Cologne, is a persistent advocate of peace and arranged a great peace demonstration and a huge procession to the Cathedral where special prayers were to be offered on the 26th September. There was no interference until the Socialists decided to join when the authorities objected and the scheme was abandoned.

A Chaplain to the forces, writing to the "Kölnische Volkszeitung," rebuking the armchair fire-eaters says that the men at the front, the best of whom are tired, are bitter at the losses and terrible sufferings and disgusted by letters from home.

The correspondent concludes by quoting from the "Vorwärts" the following statement:—The idea that Germany, cut off from the over-sea supplies, is able to feed its population is a dangerous deception. Germany cannot properly be fed by the products of her own country. It is true that we are able to hold out for a limited time, but only at the cost of the nation's health, now being undermined by systematic deprivation and under-feeding. ("Pioneer's" special cable.)

British and Russian Submarines Active.
Trade Between Sweden and Germany Arrested.

LONDON, October 9. A telegram from Copenhagen says owing to the activity of British and Russian submarines in the Baltic much of the traffic between Sweden and Germany has been diverted through Denmark.

HOLLAND.

The Dutch Naval Budget.

LONDON, October 9. THE HAGUE.—A bill has been introduced increasing the Naval budget for 1915 by 208,600 Sterling including 25,000 for aviation.

CHINA.

Election of Chinese Popular Representatives.
To Decide the Monarchical Question.

LONDON, October 10. PEKING.—The Presidential Mandate has been promulgated sanctioning the law passed by the Council of State for the organisation of a Convention of Popular Representatives which shall decide the monarchical question.

Representatives will be elected from each District in China. Special classes such as Manchu, Mongolian, Banners, Tibetans, Mohamedans, scholars and merchants will also be represented. Elections will take place shortly.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

The Serbian Theatre.

SIMLA, October 9. The following telegram, dated the 8th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French maintain the positions won. The Russians have lost the ground near Dvinsk, but are regaining ground gradually elsewhere. The German communique says:—"The German and Austro-Hungarian troops crossed the Drina, the Save and the Danube in many places, and obtained a firm foothold on the eastern Drina bank and the southern banks of the Save and the Danube."

The Western Theatre.

A French report says:—"The enemy violently bombarded and attempted four counter-attacks against the positions recently won near Souchez but completely re-

TELEGRAMS.

pulsed. In Champagne the enemy twice counter-attacked the French positions south of Somme, but were repulsed with great loss. They also resumed a furious offensive against the ground lost north of Tahure, but failed with heavy loss. Elsewhere intense and reciprocal bombardment, and in Argonne fighting took place with bombs and grenades."

The Eastern Theatre.

London, 8th October.—A Russian communique says:—The Germans attacked near the railways and a desperate action took place. They fought 12 miles north-west of Dvinsk, the Germans taking part of the Russian trenches near the lakes. South of Dvinsk, there were artillery duels. Round Koziark, 42 miles south-east of Dvinsk, and 28 miles east of Vilna-Dvinsk railway there has been severe fighting. The Germans were driven from the positions north of the town and the town itself was recaptured by the Russians, though concentrated German cross fire compelled them to abandon most of it. Further south, the Russians have captured a village and driven the Austro-Germans further back from the left bank of the Styx. A Russian communique emphasises the courage of the Russian troops in attacking several lines, artificial obstacles and the defences encumbering all the ground between the lakes.

Viceroy's Departure from Simla.

SIMLA, October 9. On leaving the Viceregal Lodge at 3-50 P. M. on Friday next, His Excellency the Viceroy will drive to the railway station via the Mall as far as the Commerce and Industry Secretariat and thence to the station by the cart road.

Indian Railways: Surplus Revenue.

SIMLA, October 9. The Railway Report issued to-day for last year shows a net surplus of revenue over interest of four crores eighty-two lakhs, compared with eight crores sixty-three lakhs in 1913-14. Owing to the existence of the war, the net return on capital was 5.33 per cent, compared with 6.19 per cent. in the previous twelve months.

Plague in India.

SIMLA, October 8. The deaths from plague in India last week rose to 2,311 Bombay Presidency reporting 1,423. Central Provinces 457, Hyderabad State 175, Madras Presidency 53, Mysore 84, United Provinces 36, Central India 54, Behar and Orissa.

A Frontier Engagement.
9000 MOHAMAND TRIBES DEFEATED AND DRIVEN BACK.

Artillery's Good Execution.

SIMLA, October 9. The following Press Communique is issued:—Early on the morning of the 8th instant Lashkars from Mohmand tribes were found to be occupying the low hills from Matta to Darwazagai on a frontage of eight miles. Their total strength was estimated at nine thousand. As it was desirable to wrest the initiative from the enemy General Campbell, Commanding the first division, decided to attack. The ensuing operations were completely successful. The enemy showed no inclination to advance into the plain to meet our attack but clung to the rocky hills beyond the border. Our advance was well prepared by artillery and was pushed forward towards these hills. The Brigade on the right was confronted by the strongest section of the enemy's position and became heavily engaged but carried out its task successfully. Later on the enemy attempted to turn both our flanks but these attempts were frustrated by our cavalry on the right and by an infantry brigade and detachment of Khyber Rifles on the left. Armoured car units were usefully employed in reconnaissance work and also came into action to cover the subsequent withdrawal of our cavalry. The artillery did especially good execution and the enemy is reported to have suffered serious loss. Our subsequent withdrawal was successfully carried out, the enemy making no attempt to follow up our casualties. As at present reported the total is sixty including three British and one Indian Officer wounded and four of other Indian ranks killed.

Trade with Basra.

SIMLA, October 10. In the monthly returns of sea borne trade of British India published by Department of Statistics trade of Basra is included under Asiatic Turkey and Persian Gulf. The principal articles of import and exports of private merchandise into and from that part of the Persian Gulf during August, 1915 are dealt with in the following Note. In August 1915 there were no imports of horses from that part of Persian Gulf as in August, 1914 182 cwts of skins raw and 750 lbs of aniline dye were imported into India as against nil in August 1914 and over 800 lbs of woollen carpets and rugs as against only 28 lbs in August imports of dates were almost nominal 14 cwts only as compared 109 cwts last years. As regards exports from India increase were noticed in wheat, flour, outter, spices, jute, gunny, cloth and tobacco unmanufactured while rice not in the husk, tea, black cotton, twist and yarn and piece goods showed marked decreases. In August 1915 as compared with August, 1914 exports of wheat flour increased to 950 tons from about 20 tons, spices to 65,000 lbs from 41,000 lbs and jute gunny cloth to 77,000 yards from 9900 yards. In August shipment of butter amounted to 3400 lbs and of tobacco unmanufactured to 1,92,000 £ as against nil in August 1914. exports from India of rice not in the husk declined to 380 tons from 800 tons, tea black to 1,01,000 lbs from over 1,19,000 lbs, cotton twist and yarn to 48,000 lbs from 78,000 lbs and piece goods to 33,000 yards from over 1,73,000 yards.

Weather Report.

SIMLA, October 10. To-day's all India weather reports show that depression in Bay is developing off coast nearly Gopalpur. Slight

TELEGRAMS.

disturbances of winter type has given rain in Kashmir. Principal amounts are:—Waltair 3 inches, Trichinopoly 2, Masulipatam 1, Nagpur and Cochin 1½ each. Increase of rain in Western Himalaya and in Northeast Peninsula is forecasted.

CALCUTTA.

All-India Moslem League.

CALCUTTA, October 9. Referring to the statement that the question of holding the session of the All-India Moslem League has yet to be decided by its Council and that the projected holding of the next session in Bombay during the Congress week will be settled at the forthcoming meeting, the "Bengalee" says:—"There is reason to believe that the Council will decide in favour of this proposal. We do hope that the annual session of the League will be held at Bombay during the Congress week. There is much useful work to be done by the Congress and the League conjointly. For instance, it is necessary that a Joint Committee consisting of the representatives of the League and the Congress should be appointed to formulate a programme of the reform which should be accepted by the country and laid before the British public, if need be, by an Indian Deputation. This important end would be very much facilitated by the Congress and the League holding their meetings about the same time in Bombay."

The Coronation Dinner.

CALCUTTA, October 9. To celebrate the coronation of the Emperor of Japan Mr. J. Shinabu, Japanese Consul General and the Japanese Colony in Calcutta will give a dinner and an evening party at Calcutta Club on 10th November.

A Deputy Superintendent of Police Shot Dead.
Ten Shots Fired by Assassins.

CALCUTTA, October 10. The Deputy Superintendent of Police Mymensingh Jatin-dra Mohan whose was shot dead this evening at 7/30 P.M. by revolver shots. Details obtained till now show the house he lived in faces north. Mr. Ghose had just come home and sitting in the western room near the window in an easy chair. His wife and child were inside the room talking with him. Entrance to this room leads from the verandah. Superintendent Ghose heard footsteps in the verandah and told his wife and other women in the room to go away as he thought visitors were coming. The assassins then walked in the room and shot eight or ten shots in quick succession. Before any body could come to the rescue the assassins made good their escape. The landlord of the house Babu Bridayanath Ghose was the first to arrive at the place of occurrence. He saw three or four men with coats or shirts on running eastward. Death was instantaneous.

(LATER.)

MYMENSINGH, October 10. Out of respect for the religious scruples the body of Mr. Ghose was dissected in post mortem examination by a private practitioner Harendra Babu in the presence of a Civil Surgeon. The five year old boy of the deceased playing in the front also was assassinated. Dead bodies after post mortem were carried to the burning ghat by his relations shortly after one this noon. The pier was followed by the Magistrate, the Police Superintendent and others. The people of Mymensingh are shocked at this abhorrent crime, the third of its kind here.

BOMBAY.

Failure of Indian Joint Stock Banks.
A Suggested Banking Conference.

BOMBAY, October 9. Fifty-seven Indian Joint Stock Banks failed between 1913 and 1914 and the country now feels the after effects. The withdrawal of many millions of money from active circulation, caused by the disappearance of banks, raises important problems, not only in connection with the commerce and industries of the country, but also in regard to State and civic activities to restore general confidence it is necessary to bury the past and the Government should arrange to expedite the liquidation of the defaulting banks. In addition to the unavoidable disorganisation, caused by the failure of the fifty-seven commercial banks, the Indian merchant bankers, since the beginning of the war, decline to enter freely into monetary transactions and thereby are upsetting the credit mechanism of the country. It is generally regretted that at present vast sums of Indian money, instead of fruitfully in the coffers of banks, are lying dormant in private receptacles. This absence of free circulation of money is not conducive to the welfare of the State and a Conference of banks and merchant bankers under Government auspices will probably clear the atmosphere and will also give some stimulus to the stolid people of this country.

Bombay Pilgrim Centres Committee.
Personnel and Scope.

BOMBAY, October 9. A Press note states:—The Government of India having urged the desirability of enquiry into the possibility of improving the sanitary arrangements at pilgrim centres, the Governor in Council appointed the following Committee:—Major W. W. Clemesha, I. M. S., Sanitary Commissioner, Government of India, President, Major Hutchison, Sanitary Commissioner, Bombay Government, Mr. J. P. Brandon, I. C. S., Hon'ble Mr. K. R. Godbole and Khan Sahib S. H. Haji, members. A representative of the six Railway Companies in the Presidency will also serve on the Committee during the consideration of arrangements affecting the railway. The scope of the enquiry includes matters relating to sanitation, with special reference to camping grounds, lodging houses, sanitary arrangements on railways and prevention of disease

TELEGRAMS.

The Committee meets in October and visits during the following two months ten pilgrim centres in the Presidency. Gentlemen having special experience of arrangements in connection with pilgrim centres and of conditions in which pilgrimages are performed, are invited to assist the Committee either by oral evidence or by communicating notes and suggestions.

Extortion Leads to Suicide. Sordid Story in Bombay Police Court.

BOMBAY, October 9. The second Presidency Magistrate to-day delivered judgment in the case in which Inspector Smith charged Abdulla Assaltkhan and Pestonji Jamsheji Dubash with robbery of Rs. 3 in cash and a promissory note for Rs. 15 from Shamrao Madhevarao, a clerk in the National Bank, who committed suicide on the 1st August. Evidence showed that Shamrao was missed on the evening of the 30th July, and his body was found on the 1st August in a well on the Esplanade Maidan. At the inquest held a verdict of suicide was recorded. In the course of evidence, it transpired that the second accused engaged a room in Arab Lane where many shady characters resorted. On one occasion the first accused with the connivance of the second extorted Rs. 3 from the deceased Shamrao and also a promote. The immediate cause of the suicide of Shamrao was the subject-matter of the charge of extortion against the accused. His Worship held both the accused guilty; also that the room in Arab Lane, which was said to have been hired by the second accused, was used for immoral purposes. Shamrao feared that as he had passed a note the accused would call at his place for money and very likely they would try and extort a further amount from him. Thus fearing exposure he committed suicide. In convicting both the accused His Worship observed that a fairly severe sentence should be meted out to them. Their conduct had led to the suicide of a man. Further, that was the third case of its kind that the Court had had during the last three months from the same locality. His Worship sentenced both the accused to one year's rigorous imprisonment each.

The Chief of Jamkhand.

POONA, October 11. News has been received in Jamkhand that His Highness the Chief of Jamkhand who left for the front about the middle of last month reached Marseilles safely on the 7th October.

Selling Girls in Marriage.

Parents Characterised as Merciless Butchers.

BOMBAY, October 11. Among certain sections of the Hindu community in this part of India the practice of marrying girls of tender age for the sake of money to enrich the pockets of their parents or guardians has become a growing evil. Some leading members of the community have however lately interested themselves in the matter and on Saturday a public meeting attended by over 5,000 members including hundreds of ladies was held under the auspices of the Kanya Vikraya Association to protest against this growing evil. Various speeches were made by gentlemen as well as ladies condemning the practice of selling tender girls for the sake of money. Dewan Bahadur Ramachandra Bhai Udhairam who presided at the gathering compared parents' selling their young daughters for the sake of personal advantage to merciless butchers. Instances were frequent, he said, where young girls were dragged to marriage much against their will. He characterised this custom as diabolical and disgraceful. Another speaker advocated legislation by the British Government in the matter on the lines of the draft bill introduced in Baroda. Resolutions were eventually passed to take effective measures to put a stop to this custom.

A Great Famine in Gujrat and Kathiawar Averted.

Timely Rains Save Situation.

BOMBAY, October 9. It can now safely be assumed what might have proved one of the worst sorts of famine in Gujrat and Kathiawar has been averted by the October rains. The situation has much improved. It was greatly feared there would be a total failure of crops with draught and fodder famine. But now an eight anna crop is expected and drinking water is also sufficient. Fodder is being raised everywhere. Importation of cattle into Bombay which was carried on an extensive scale during the previous two weeks has stopped and cattle specials have ceased running. It can now be safely said that scarcity will only prevail in some parts owing to the uneven distribution of rain.

Books for Library in Alexandria.

BOMBAY, October 10. The Women's Branch of the Famine Relief Fund are appealing for books for a library at Alexandria.

Visit of the Japanese Commander. To Governor and General Knight.

BOMBAY, October 10. The Japanese destroyer "Urakaye" has called in at Bombay harbour on its way to Japan to take part in the Emperor's forthcoming Coronation festivities and yesterday Commander Zamaki accompanied by Mr. Yatabe, Consul, paid an official visit to His Excellency Lord Willingdon and later on called on Brigadier General Knight and Commander Lumsden R. F. The return visits were paid to the Commander on behalf of His Excellency Lord Willingdon, Brigadier General Knight and Naval Commander.

UNITED PROVINCES.

The Bench and the Bar. A Resolution of Protest.

ALLAHABAD, October 9. Mr. Moore, Joint Magistrate of Muttra, has issued the following order to the Bar:—The Bar is requested not to use my Court as a waiting room unless their case has been called out. It is too small and noisy."

Upon this the Bar held a meeting, at which it was unanimously resolved that the Joint Magistrate's order passed on October 6th is contrary to the provisions of Section 453, Cr. P. C., and the insinuation that his Court room has been used as a waiting room is wholly unjustifiable and strongly resented by the members of the Bar who assert their right of free entry into open Court to watch judicial proceedings and strongly disapprove of the attitude of the Joint Magistrate in bolting the doors of his Court room during Court hours. It was further resolved that the members of the Bar should enter a strong protest against the continued attitude of the learned Joint Magistrate toward them and regret it all the more after the assurance given by the District Magistrate not long ago.

GREAT IRRIGATION PROGRESS IN GWALIOR.

BOMBAY, October 11. Remarkable progress in irrigation is reported from the Gwalior State. The cost of works as sanctioned by the Maharaja in the past eight years has now reached over a crore of rupees. The undertaking consists chiefly of storage, reservoirs and wells and include the conversion of the large Bhagara lake for irrigation purposes.

The Benares Conspiracy Case.

BENARES, October 11. Although the provisions of the Defence of India Act have been extended to Benares District with effect from the 7th instant, the names of the Commissioners that will constitute the Special Tribunal to try the Benares Conspiracy Case have not yet been announced. The question as to the admission of Press Reporters has also not yet been decided. The hearing of the Benares Conspiracy Case is fixed for to-morrow but very probably it will again be postponed till the appointment of the Special Tribunal.

Burma Meat Trade.

Government Takes Steps to Ameliorate
Conditions of Trade.

ALLAHABAD, October 9. "A resolution has been issued by the Local Government on the Burma Meat Trade regarding which a Resolution was moved by Lala Sukhbir Singh in the local Legislative Council in March last urging that the Local Government should put a stop to the increasing operation of the trade on the ground that the supply of cattle for agricultural and dairying purposes in India was being seriously affected.

The Resolution says that there are no grounds for interfering with the trade on the plea that it checks rural efficiency or reacts upon the milk supply. Regarding the sanitary and humanitarian aspects of the trade the Resolution acknowledges that certain measures of improvement are called for. For this purpose rules are to be framed by the Civil Veterinary Department. The Lieutenant-Governor is confident that action on the lines now to be indicated will go far to ameliorate the conditions of trade which in spite of various unpleasant features is clearly not an industry of which there is any justification for prohibition.

MYSORE.

The Mysore Co-Operative Conference. Yuvaraja's Speech.

MYSORE, October 10. The Fifth Mysore Provincial Co-operative Conference met to-day at one o'clock in the noon in Rungacharlu Memorial Hall. The Hon. Lalubhai Samaldas Mehta C. I. E. of Bombay Presided. In one platform were Yuvaraja, Sir Hugh Daly British Resident, Sir Visvesvarayya, J. S. Chakravarti, Comptroller, H. H. Campbell, Private Secretary to Maharaja, Sirdar Kantraj Urs, H. Nanjundayya, Mr. Hiraiyanna, D. M. Narasingarow, Srikanteswaraiyer, Inspector General of Police, Mysore and Varadarajalingar, retired Sub-Judge and also a few ladies. There were besides about 250 delegates present and about the same number of visitors. Mr. Varadhamamiah, Merchant, read an English address to the Yuvaraja requesting His Highness to open the Conference. In opening the conference the Yuvaraja delivered an address in which he said that the conference had done well to choose the Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas Mehta for its President. The progress achieved by the Conference was satisfactory. The bulk of societies are credit institutions. Many societies are popularising the use of agricultural machinery while some of them are thinking to effect the common sale of produce of members. He pointed out that twenty societies were working for the benefit of weavers. He hoped that the results of the labours of the co-operative committee would form the basis of future co-operative effort in India. Before concluding the Yuvaraja congratulated the Conference on earnestness, enthusiasm and sound sense that commended the work of the Conference and thanked the Members for referring to the honour conferred on him by the Emperor. This done another address was presented to the Hon. Lalubhai Samaldas Mehta C. I. E. welcoming and requesting him to preside at the deliberations of the Conference. Letters of sympathy were received from Messrs. T. Anandaram C. I. E., retired Dewan of Mysore, Dewan Bahadur R. Ramachandra Rao C. S., Balasundaram Aiyer, C. Ramalinga Reddy, Sir V. S. Desikachariar and others were then read, Mr. J. S. Chakravarti, Comptroller then rose and spoke on "The different fields of co-operation" in Kanarese. A note of thanks was then proposed to the Yuvaraja in Kanarese, Hindustani and Sanskrit. The Conference adjourned at two o'clock.

(LATER:—)

MYSORE, October 10. The Fifth Mysore Provincial Co-operative Conference resumed sitting at 3 o'clock to-day. The Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas Mehta, C. I. E., presided. Almost all the delegates were present. The opening address of His Highness the Yuvaraj was rendered into Kannada and read out, so also the presidential address. Sub-Committees were then formed. Two papers were then read one on "Co-operation and Agriculture" by Mr. A. K. Yegnanarayana Iyer and other on "Necessity for Federation of Societies" by Mr. K. S. Krishna Iyer. This closed the proceedings of the day.

ASSAM.

Crop Forecast.

CALCUTTA, October 9. The second forecast of cotton crop of Assam 1915-16 just issued shows that the estimated area under cotton in Assam is 31,600 acres as reported in the first forecast. Prospects of crop continue on the whole to be good. On an average of five years ending 1913-14 the area under cotton crop in Assam represents some 0.2 per cent. of the total area under cotton in India.

Hill Section of A. B. Railway. CLOSURE RECOMMENDED. Directors Anxious to Keep it Open.

CALCUTTA, October 11. Sir R. Giles who was specially deputed to inspect the Hill Section of the Assam-Bengal Railway recently inspected the Section with the Railway Board. He is of opinion that the Hill Section should be entirely closed as it involved a very heavy expenditure on the Company. The Board of Directors of the Railway in England are however not so anxious to have the Section closed, for the closing of the Section will stand in the way of the development of tea industries and the growth of the Chittagong Port. They have therefore deputed Mr. Vernon Woods and also one of the Engineers at the time of the construction of the Section to report on the Section and it is understood that he will come out in October and return Home in December to report personally to the Board of Directors.

SOUTH INDIA.

French Consul-General.

PONDICHERY, October 10. Further contribution of gold equivalent to 1351 francs in exchange for silver coins and Government bonds has been made to the Colonial Gold Reserve Fund last week. Consul General of all French establishments in India will open its annual sessions on 10th November at 4-30 p. m. in Pondicherry Town Hall.

In conformity to Ministerial instructions received by the last mail merchants in French India are informed that in future all applications for export should contain information on the following items:—1. Name and profession of exporter. 2. Place of exportation. 3. Place of destination. 4. Name and profession of addressee. 5. Name and nationality of transporting ship with an indication if necessary of the vessels in which transhipment takes place.

(LATEST TELEGRAMS.)

(Reuter)

TWO STEAMERS TORPEDOED.

LONDON, October 10. The British Steamer "Newcastle" and the Greek steamer "Dimitros" have been sunk. The crews were saved.

A REVEREND GENTLEMAN. Joins Church of England.

LONDON, October 10. The Reverend R. J. Campbell at a farewell meeting at the City Temple confirmed newspaper reports that he is entering the Church of England. He expects to be ordained by the Bishop of Birmingham and to be attached to Birmingham Cathedral. He declined to give his reasons fearing that any statement would lead to public controversy. At present he is returning to troops and hospitals in France.

Latest French Bulletin.

LONDON, October 10. PARIS.—The communique says:—The same artillery activity continues especially on the Crests eastward of Souchez and southward near Lille road while several German attacks against Givouchy Wood have been repulsed. There was fighting with grenades and aerial torpedoes. In the sector at Lihons violent bombardments at Neuveville and Quenneviers and grenade fighting in Lorraine.

Paris Bulletin.

LONDON, October 11. PARIS.—The evening communique says:—We again progressed in Champagne north east of Tureur while a brilliant assault secured us another German trench south east of Tureur village. There were artillery duels in Belgium, Artois and Argonne and between the Meuse and Moselle. There was lively trench and engine fighting in Lihons district and at Hartmanns Weilerkopf in the Vosges.

A British Submarine Torpedoes A German Steamer.

COPENHAGEN, October 11. Eleven of the crew of the Lubec steamer, "Lulea," 3100 tons have been landed at Gjedser, the southern extremity of Falster. They report that the "Lulea" was torpedoed by the British submarine E 19 near the Gjedser lightship. The crew of twenty two were given time to take to boats. Another steamer picked up the remainder.

NEWS BUREAU.

(BY WIRE.)

ALLAHABAD, October 11. The following are the "Pioneer's" Special cables:— LONDON, October 9.—Mimy Ridge the highest point thereof Hill 140 is in French hands extends eastward some two miles. Reports thence for sometime seemed to indicate that the French did not propose to fight their way along the Ridge until they are in a position to attack the dead ground at the end from the flank.

"The Central News" correspondent in northern France now states that the French are shelling the heights from 3 sides and a way will shortly be prepared for new attacks.

ALLAHABAD, October 11. The "Central News" correspondent pays a tribute to the brave attacks in Champagne by solid formations of Germans consisting largely of young recruits. They were mowed down the survivors being driven back. He quotes a German Officer now a prisoner as stating that almost an entire company of a second line trench was urised by one of the new French heavy shells.

జాబులు

I

సంగీత సభలు-సింహపురము.

అయ్యో,

ఈ రాజ్యపు సభాశ్రమలలో గొప్ప గొప్ప పట్టణముల నన్నింటను విజ్ఞానాన్నిగా పాటకచేరి జరుగుచుండుట వాడుకయై యున్నది. ఆవిధముననే మా నెల్లూరు నగరంబున ను సభాశ్రమలలో సంగీత సభలు జరుగునట. కాని వానిని ను తిండి యొక విధిప్రకారము వార్త విడుట తటస్థించింది. అచ్చటి కావ్యనింపబడు సంగీతవిద్యానికొందు తెల్లకను నాంధ్రేతర దేశీయులట. ఈ సభల నేర్పొందిన నెల్లూరుపురవాసులలోఁ గొందఱు మన యాంధ్రదేశీయులఁ గొందఱు నాహ్వనింపవలయునని కోరగా క్లిష్టపరా రొప్పుకొనరైరి. ఇటు చేయుటలో వారికింకల యభిప్రాయ మాంధ్రదేశీయుల ఘనపండితులు లేరనియో లేక వారిం బిలిపించుట తమ కగౌరవమనియో తెలియజేసెను. ఇదిగాక పిలిపించినవారిసంగతి మాత్రమాయన్న వారు సభాశ్రమలలో నితం పట్టణములలో నొప్పుకొని యున్నందున వా రావనములలో రామరట అందుచే సభాశ్రమలకు వారము దినములు ముందుండియే సంగీత సభలు జరుగుచున్నవి. మాచితిరావించి! కావున మానెల్లూరు పురవాసులు మన యాంధ్రసంగీతపండితుల బిలిపించి సహ్యనించెదరుగాక.

ఇట్లు ఒకరు.

II

తెనాలి తాలూకా గ్రంథభాండాగార ప్రతినిధుల సభ.

అయ్యో,

గ్రంథభాండాగార ప్రతినిధుల సభ నొకదానిన చేరుకొనుననియు దానికొరకు ప్రతినిధులు నుండి యిద్దరు ప్రతినిధులు రావలయుననియు ఈ మీటింగు తెనాలి లెస్సహాలో జరుగుననియు, సత్వేపల్లి హనుమంతరావు గారిచే కొన్ని నెలల క్రితము. ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రకటింపబడెను. ఇది యాను గాక ప్రతి సంఘమునకు నుత్తరములు వ్రాయ బడెను. అప్పుడు నిమిషకాలమునకు దుగ్గిరాల వంశవరం యావూరు తెనాలి సహజముల వారు వచ్చిరి. అప్పుడు తెనాలి తాలూకాలో నుండు ప్రతిభాండాగారము నుండి ప్రతినిధులు రావలయునని సభ నాపుడల చేసి ముందు ఈసభ జరుగునటుల తీర్మానించిరి. తరువలి ఈ సభజరిగి యుండలేదు. ఈ గ్రంథభాండాగారప్రతినిధుల సభజరిగింకొదికాలములోనే సంఘముల మత్స్యధికమయి సంఘాభివృద్ధియు దేశాభివృద్ధియు నొందు ననటకు సంభవించులేదు. కాన తెనాలి తాలూకాలో నున్న గ్రంథభాండాగారముల వారు ఈ విషయమై యెక్కువ శ్రద్ధను యుక్కిరిసింపయెడల నీ పని నెరవేరవని తలంచెద. లేనియెడల సంఘములభివృద్ధిలోనికి వచ్చుట దుస్తరముగా నున్నది. ఇందు ను గురించి సంఘాభిమాను లెల్లర ఎక్కువ శ్రద్ధను ప్రయత్నింతురని తలంచుచున్నాను.

సంఘాభిమాని.

III

గ్రామోద్యోగములకు హెచ్చరిక.

అయ్యో,

కోలకాలముక్రిందట గ్రామోద్యోగముల వారసత్వపు హక్కులనుగురించి బోధనావారి కొంత సంజాయిషినిమిల్లము తాలూకా అధికారులకు రెఫరెన్సు చేసినట్లు మురారాస్త్రి అయ్యగారి లిఖితపత్రము గా ౧౮౧౧ గె ౧౦౧ నెట్టెంబరు ౨౧ గే తేదిని ఆంధ్ర దినపత్రికలో ప్రచురపరచిన వ్యాసము తిలకించి విమోచమును చెందనివారుండరు. తరతరములనుండి అసాదిగా కలవుగానందు కాలములో సహా స్వల్పజీతములతో బహుకష్టముల తోర్పు మన యోద్యోగధర్మములను నెరవేర్చుకొనుచు హెచ్చువేతనములు కల యితర ఉద్యోగములను సహా లక్ష్యమునం గుంచక గ్రామోద్యోగములకే ఆశించుట, వార సత్వపు హక్కులను నమ్ముయోగవా!!

ఈ విషయమునగురించి శాసన నిర్మాణసభలో చర్చించి న్యాయమును దమచేయించులయునను విషయమును దీని పోషకులను, దమస్వరూపులను న్యాయ పరిపాలకులను నగు మన మద్రాసు గవర్నరు మెంటు వారికి ప్రతి తాలూకానుండి యేకగ్రీవముగా విన్నపములను పంపుకొన్నచో రానై యున్న అపత్తునండి తొలగింపబడుదుమని నమ్మి మిమ్మును హెచ్చరించుచున్నాను.

ఇందునగురించి గుంటూరు జిల్లా శేషలక్ష్మి తాలూకాలోని మా గ్రామస్థులందరు దొరతనమువారికి త్వరలో విన్నపమును పంపుకొని ప్రయత్నించుచున్నందుకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను.

యల్లాప్రగడ వెంకట నృసింహారావు.

పెదపల్లి గ్రామకరణం.

IV

కాకినాడ జిల్లాస్పృహార్థు యింజనీయరుదొరవారి కొక మనవి.

అయ్యో,

వెయ్యముడి అంగరంగుడులమైన మేము తమకును పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారికిని కల్లూరు వెయ్యముడి బోర్డువిషయమై ఆశీకల్పింపు ఇచ్చుకొని యున్నాము. 22 మార్చి 1915 తేదిని నెం 678 పి. టి. బి. న యందాన్సు మెంటు పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డువారు దను చేయించియున్నారు. ఈ పయొక్క యెస్టిమేటు తమ తావున తయారు అయియున్నదయ్యి, 1915 సం॥రం యేప్రిల్తో ఆరంభమగు సంవత్సరములో సాధ్యమయినంత త్వరలో పని ప్రారంభముచేయడ మగుననియు ఎందాన్సు మెంటు దనుచేయించియున్నారు. సంవత్సరములో సగం కావచ్చినను పని జరగనేలేదు. 1916 సం॥రం ఏప్రిల్ నెల రాజుండగనే పని పూర్తిచేయించగలములకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము. గ్రంథవిస్తరభీతిచేత ఈబోర్డుయొక్క ముఖ్యంశముల కొన్నిటిమాత్రమే యిం దుబాహించుచున్నాము.

కల్లూరు వెయ్యముడిబోర్డు (2 మైళ్లు పొడవుగలది)
1. మూడుతాలూకాలను (రాజమండ్రి, రాజచంద్రపురం, అనులాపురం తాలూకాలు) కలిపేవధ్య మెయినుబోర్డులో భాగము అయియున్నది. కొద్దిసాముతో మెయినుబోర్డు పూర్తికాగలదు.
2. ద్వారపూడిరైల్వేస్టేషనుకు సుబంధముకల్గి యున్నది 8. కలెక్టరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు, తహశీల్దార్, డాక్టర్ రా అధికారంద్వరిక మండేషనును పొందియున్నది. 4. కొంతసాము ఇదివరలో కాంక్షను పొందియున్నది. కొన్ని తెలియనికారణములచేత సాము అన్యాయముగా త్రొక్కివేయబడింది. 5. కొత్తచేట సుబంధము కల్గియుండుటచేత అలమూరు మెయినుబోర్డుకన్న ను ప్రాముఖ్యము కలిగియున్నది. ఒక్కసారి యాబాట పరీక్షించి మెండల దీర్చుకొని ప్రాముఖ్యము క్రి దొరవారికి విశదగును. క్రి దొరవారు చిత్తగించి మాకష్టములు త్వరలోనే తొలగింతురని నమ్ముచున్నాము.

అంగర వెయ్యముడి బోర్డువ్యవహారపు చింతలూరి సాంబశివరావు

V

పెనుమూలి గ్రామస్థితి

అయ్యో,

గుంటూరు తాలూకా పెనుమూలి గ్రామములో 20-8-15 తేది మొదలు 8-9-15 తేదీవరకు ప్రతిరోజు ఆకాశము దట్టముగా మేఘములచే ఆవరింపబడి వియ్యలతలతోడను ఉలుములతోడను కొంత ప్రతిదినము కొంచెముగనో గొప్పగనో వర్షము కురియుచు నుమాన 100 పుట్టుపండుకు మొక్కజొన్నపంటను తనకడుపున బెట్టుకొన్నది. మెట్టనరమాత్రము ఈ వర్షాధికతవల్ల ఇంతవరకు అమితవృద్ధిలో ఉన్నదిగాని 9-9-15 తేది మొదలు వేసంగిలోవర అమితవృద్ధి వేయుచున్నది. ఈవేన్న వేయు తమకును గనుక వర్షము ఆత్మకపరముగా కావలసియున్నది. కాని వర్షము కురియు నూచనలు లేవు. మాగ్రామము వికాలమైనది. ఆరోగ్యకరమైనది. కాని గ్రామమధ్యసర్కారుభాగీస్థులములో పూర్వకాలమునుండియు ఒకపెద్దదిబ్బు కలదు. ఈదిబ్బువూడ గాగ్రీమత్రిక్షు బహిర్భూమికి వెల్లుమందురు. ఇందువలన ఈభోదేశము విషపురుగుల కాలవాలమైయుండును. ఏఅధికారులను ఈ అశుభ్రతను నివారించుటకుండుట కడు శోచనీయము. మాగ్రామమువల్లు దొంకల మిక్కిలి పల్లకుగుటవల్ల పొరుగుగ్రామములకు పోవ వీలు లేకుండ మెలలలోతునీటితో వర్షకాలమందు ఉండును. ఇంతవల్ల రైతులయకు ప్రయాణింపవలసిన చాల ఇబ్బందిగా నున్నది. 5-12-14 తేది మాగ్రామమునకు శ్రీ గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారు దనుచేసినవర్షము ఈకష్టములను వారికి విన్నవించుకొని మాగ్రామమునుండి దుగ్గిరాల వరకు బోర్డువేయించుటకు నామగవంతుసాము, ఇచ్చెదమని గ్రామస్థులు భరతసామా వాగ్దానియిచ్చినారు. కాని ఇంతవరకు ఈవిషయమై ఏవిధమైన అయియు జరుపబడలేదు. తాలూకాబోర్డువారు దనుయించి ఈబోర్డువేయించి మాకష్టములను బాషగలండుట ప్రార్థించుచున్నాము.

VI

చాటుపద్యములు.

అయ్యో,

క్రిష్ణభాగవత్పాత్ర గారు ప్రచురించిన చాటుపద్యపుటి మంజరి నెల్లరు చూచియే యున్నాను. వార నేక పద్యముల సంగ్రహించి ప్రచురించి యున్నారు. కాని ప్రచురింపబడవలసిన పద్యము లింక నందంగా నుండకమావలెదు. ఈమాతలాకాలలో చాలకాలముగ వ్యవహరింపబడుచున్న పద్యములు రెండు కంపు. అవి తక్కిన తాలూకాలలో వ్యవహరింపక బడుచున్నవో లేనో తెలియ కాని ప్రైంథములందు మాత్రము లేవు. కావున వారి నిందు బొండుపడు చున్నాడు. పునర్ముద్రణ మందు క్రిష్ణాస్త్రి గారు వీనిగుండ బ్రచురించెదరు గాను.

నీ విప్లవ రాజ్యనిరుడు గాండే
నేలయేలెనువాడు నేల గాండే
సంగీత సాహిత్య సరణుడు గాండే
కృతి నెప్పువారు దుమ్ముచుడు గాండే
కుశలత సతిమతి విశ్రుడు గాండే
విటుండనువాడు దుర్విటుడు గాండే
మాధవ శ్రీపాదయత్నుడు కాండే
మోక్షార్థి ననువాడు మొమ్మె గాండే
అరులరాజ్యనీతి, యమల కావ్యముకల్గి
యంగనానర క్తి యచలభక్తి
రతుండుగానివాడు పతిగాడు కృతిగాడు
కామి గాడు మోక్ష కామి గాడు ||

మ॥ అరవిందానన నీమనోహరు పే నారూఢి గాం దెల్పవే
[కేశవుడు]
మరుండ కొదమరసంబు కాంచనము భూమ్యాకాశముకా
[బులకా]
గరిమకొదమరతిపుత్రి చంద్రులను వేడ్కకొ మూడువర్షం
పరగకొదానన మధ్యవర్షములు మత్స్యభేదకొదానీ శభి.
రెండవపద్యమున కర్థము దెలుప పండితు లెల్లరు
[వారికులు].
ప్రొడలకూరు. మైసముపాటి పొడుచు లెరావు

VII

కలిపుర ప్రశ్నపత్రము

అయ్యో,

1. తమ సాంకభావలో ప్రాయుటయైన తెలియనివారు ఇతరభావలో అక్షరములపాలిక యయిన తీరులేనివారు తెంచిమేనప్పీటులై ముప్పీయినందుగా మోక్షగా ముప్పీయుటకు బంగారపువాచీలు కళ్లజొన్న, కాలర్లు, లాంకోట్లు, లైలు, వేసికోవలెనకదా. అట్టిమోక్షవస్తువులు కొనకొనరానికయి నా వీరము లేకపోలేమా నను. భర్త్యంవంటిది జారి తెవరయినా మట్టచెప్పించురా?

2. (a) రిజిస్ట్రార్లు తమ్మునాక్రముంది తమకోర్టుకు వెట్టుకొనియున్న ప్రైవేటువక్లేల్ల ద్వారా వచ్చినదస్తావేజులే నుండు రిజిస్ట్రరులేనీ మంత్రప్రముమిచ్చినవారి దస్తావేజులే ముందుపట్టి యెందుచేత వారి కభిమానంమావహాదరు? ఈ విషయమున మార్గదర్శకులైనవా రెవరై ననున్నారా?

(b) పదిపదియేను మైళ్లదూరముండినదచ్చి దస్తావేజు రిజిస్టరుగాక రోజుల తరబడి రోజులకరకు మోక్షంవొరకక, పొరుగువారిలో దారిభ్రష్టులనుకు తెచ్చికొన్న పనుకుకాస్తా, కుద్ధమోక్షుగుమండ భోజనాలకేళ రంబుపూజిల్లు మిగతా కేళల రిజిస్ట్రరాఫీను కనివెట్టుకొని కూర్చు నీవారి ఓర్పువకు సంతోషించి యేమియ్యవలెను? 3. ప్లీడర్లు కను వాదించుమండగా కంజుగార్లు నుఖుగాకావల్సివో పనుకొని నిద్రపోవు న్యాయాధిపతులకు ఫర్టుకానులో చేర్చికొనవలెనా? పెండు క్లాసులో చేర్చవలెనా? వారు చేర్చుతీర్పు లెల్లావునువో బుద్ధిమంతులయిన వారెవరయినా నూహించగలరా? 4 (a) ఎన్ని కేర్లలో ఏకీనా లక్ష్య వెట్టుక చెడిపోయిన రోడ్లనుమాని సంతోషించి అంతలో తృప్తిపొందకరాత్రిల్లు ఏకీన్సాడిచే వాళ్లు మరునాడు తామువెట్టిందిన ధర్మానుష్ఠతులకే మందుకు వచ్చేటట్లుచేసి దెబ్బలు తగులునట్లుచేయుచు రాత్రిపట్టణ రోడ్లవూడ చేర్పించిన మునిసపాలిటీకాని? (b) వర్షములకురి యనవ్వడే యితరకాలములోనే నివరకు వేసవికాలములోనయి తము రోడ్లగుండా నున్న సందులగుండా మోకాలిలోతునీరు కలజీవనడలను బ్రహ్మాంపజేసి యెప్పుడు స్నానముచేసి యెరుగనివారిచే కంఠస్నానమన్నట్లు మోకాలిస్నానమును చేయించి తెరోగ్యరక్షణముచేసే మునిసపాలిటీకాని?

(c) పొగడడానికి యేభాషానయినా, మాటలున్నవా? ఇంతటి ఘన కార్యములు చేయుచున్నటువంటి మునిస పాలిటీకు పురవాసులందరు కలసి ఒక బంగారుపతక మెందుచేత ఏర్పాటు చేయకూడదు?
(నారదుడు)

అగ్రహారం టపా.

నేనీమధ్య కోసినీయక ప్రయాణమునకు తలపెట్టితిని. సమయముగ బయలుదేరితిని తప్పనిసరి యయినది. మంచి గోదావరి లోకము. విశేషించి పూర్తిగా గోదావరి వచ్చినది. శుభక తప్పదు. రాజమహేంద్రవరమునండి బయలుదేరితిని. నాకుంటున్న ఘోషాను పుట్టిల్లు. ఎట్లావెళ్లెదీ అని కొంతగా లాలోచించినాను. స్త్రీయమిద శుభమును ఘోషాను స్త్రీలతో ప్రయాణము కరుదు. కాబట్టి రహదారిపడవమీద బయలుదేరితిని నిశ్చయించుకొంటిని అప్పుడు జరిగిన కొన్ని విశేషములు ఈ అగ్రహారం టపాకు సంబంధించినవి కనుక చదువులు శ్రద్ధతో చూడవలెను.

రాజమహేంద్రవరములో గోదావరీతీరమున మధ్యాహ్నము పండ్రెండుగంటలకు వెళ్ళితిని. అప్పటికి అమలాపుర కాలువపడవలో కొన్ని వచ్చినవి కొన్ని రానేలేదు. ఒక గంట నిరీక్షించితిని. అన్నియు వచ్చినవి. మరొకరినేపు నిరీక్షించి ఒకపడవ కళానువద్దకు వెళ్ళితిని. మాకు పడవలో రెండు గంటలు కావలెనని యడిగితిని. యమరూతలవలె నలుగురు పడవ వాండ్లు చుట్టుకొన్నారు. ఏపడవ యెక్కెడి? పోటీ ఇట్టి చివరకు రెండుగంటలు రూ 1-4-0 కేటయించితిని. ఎన్ని గంటలకు బయలుదేరును అడవలు అని యడుగగా ఒక గంటలో బయలుదేరును, వెంటనే రావలె నని. ఒకాయన అక్కడ నిలుబడి రెండు గంటలకు పడవ వదలు సరికన్నాదు. వలె యని ఇంటికివచ్చిపోవలసివే బంటిగంట సలహామిదములకు పడవవద్దకు ఓల్లలతో నడుముముకు వెళ్ళి కల్పాట్లచేసి గడులలో బాంబ్స్ పోటిము. నాతో ఒకాయన మాట్లాడుటకు కూడ వచ్చినాడు. మేము మాట్లాడు చుండగా పడవ రెండడుగులు ముందుకు జరిపి, "తో" నీవేమిచున్నాము. జరము రాకల సింగోయి"యని కళాను కేకచేసినాడు. అకేకకు పడవలోని ఓల్లలు జడునుకొనివారు నాతో మాట్లాడుతూన్నాయన ఉలిక్కిపడి సెలవనిచెప్పి వెళ్ళిపోయినాడు. పడవకుదలలేదు గంటలయినది రెండు గంటలయినవి. చలనములేదు. ఏమిరాభగవంతుడా అనిపడవకు కళానును అడిగితే ఆరుగంటలకుగాని గమస్తాగురు కడవవద్దన్నాడు. రంగునుజనము వస్తారట అన్నాడు. అప్పుడువచ్చిన కోపమునకు మితిలేదు. గునుస్తాదగ్గరకు వెళ్ళి కేకలు పెట్టాను. ఆయన మాడలిపోయి నెమ్మదిగా నన్ను కాంతపడిచినాడు. ఇంతలో రంగునుజము వచ్చి సర్దుకున్నారు. పడవ గోదావరిలోనికి వెళ్ళినది. ఇకబాబ్బగంకకానువ లోకి వెళ్ళుటకు పదివారలదూర మున్నది. అంతలో వాన, గాలి, బోరుగా ఒక్కమారు వచ్చినవి. పడవ అనకట్టుచెప్పు తోసిపెట్టింది. హరిహరి! భగవంతుడా! అననివారులేరు. కేకలు పెడబాబ్బలు గంగమ్మతల్లి నీకుండల అనువారు కొందరు. ఇంతమారమువచ్చి గోదావరి పాలయినా మరువారు రంగును వాటసారులు. ఇకనేనో, దిక్కుమాలిన ఘోషాలేనియెడల స్త్రీయమిద పోదునుగాదా హాయిగాను అనుకొని ఘోషా కొంప తీసినదని విచారించుచుండగా కళానులంగురు పారవేసి నాడు. అగ్నిపడవ, తిరిగిపడితి ఎదురుగా పడవతీసికొని వస్తూండగా మళ్ళివచ్చినది ఆ గాలి అవాన. వారాయణ వారాయణ ఏమిగోలయ్యి మళ్ళి కొంతదూరము లాగేసింది పడవ. ఎర్రజెండా యెత్తండి రా స్త్రీయకు వస్తుందనేవాడోడు. మనమురికిపోదామరా అని ఒకకళాను సలహాచెప్పినాడు వారిసరంగుతో! సరంగు మంచివాడు కాబట్టి తిరుగా లంగురువేసి పడవను నిల

బట్టి, అనేకకష్టములుపడి రాత్రి 9 గంటలకు నడికి బాబ్బగంకలూరులోనికి పడవతిరుగు వెళ్ళినారు. అప్పుడు ప్రాణములు గూలుబడినవి. సరంగు కంతా బహుశతీ చేసినారు. అవా! దిక్కుమాలిన స్త్రీ ప్రజల మొఱుఱు! వీటి నాలకించువారు! లేరు. అగోదావరిలో పడవలకు ప్రమాదమగుటకుండ కానాడుటకు దొర తనము వారికేదియు మార్గములేదా! అక్కడ యినుకతిప్పలు చాలగలవు కదా! ఆతిప్పలమీద రెండు ఇనుప స్తంభములను లోతుగా పాతి ఒకగోనును అడ్డముగాకట్టిన యిట్టిప్రమాదములు సులభముగా దాటవా? అనకట్టుగట్టి రైలుపడిపించుచున్న బుద్ధిశాలిరుగు దొరల కీమాత్ర ముపాశయము తోచదా? తోచకేమి? చెప్పువారు లేరు. వెద్ద ఉవ్వొక్కలు కట్టియిబ్బాదులు తెలియవు. వారుచోయి గాస్తీయకటాపుమీద కూర్చొని ప్రయాణము చేస్తారు సాధారణసంసారులగోల వారి కక్కరలేదు. వారికికావలసినది డబ్బు! మాట్లాడితే సంచలకాలది డబ్బు!! తిరుదము!!! ఇక ప్రయాణము సాగిస్తాను. ఆ గోదావరి వాడాడిలో ఒక అగ్రహారపు బ్రాహ్మణుడు నాదగ్గరకు వచ్చి నాడు. ఇంక కాలక్షేపము ఏమిన్నది? లోకాభిరామామణము. ఆయన యొద్దముంటు యెత్తుకున్నాడు. ఏపల్లెలో చూచినా, ఏపడవలో చూచినా ఎక్కడచూచినా యొద్దపు కబురే! అనేక చిత్రాలు! అనేక తమాషాదంతులు!! అని అన్నీ వివరించే గాని ఎవరు వ్రాయగలరు. ఆయన ఒక్క సంగతిమాత్రము వ్రాస్తాను. అగ్రహారపు బ్రాహ్మణుడు విభానుపట్టును నుంచి వస్తూన్నాడట. అమలాపురం వెళ్ళదలచి పడవయెక్కినాడు. నాతో అన్నాడుకదా నేనొకమాట చెప్పరాను రహస్యంగా వుంచండి అన్నాడు. ఆలాగే చెప్పవయ్యా అన్నాను. విభానుపట్టులోని పడవవాళ్ళకు జర్మనీవాడుకనబడి "మొన్న నేను విమానంమీద వచ్చి యీ సముద్రంలో దిగాను. నీకేంకావలినీ అడిగిస్తాను. కాని నాకు లోకావృత్తిలో నుంచి తిన్నదా నీకేమునునాతెచ్చి పెట్టతూన్నాడు" అని చెప్పాడని మామనకు నాతో రహస్యముగా చెప్పాడు నుమండి అన్నాడు. అలాగనేసరికి పకపక నవ్వివాను. వెర్రి వ్రాహ్మణ ఇలాంటి మాటలు కుర్రాళ్ళు తమాషాకు నీకో అంటే నమ్ముతావా అన్నాను—ఒక విలేఖనకు.

మోటారు బండ్లు

మోటారు బైకిల్లు, కార్లు, ప్రయాణికులకు స్వయం కార్లు, కారలసినవారు ఈ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయును. ఈ కంపెనీవారు ఉత్తరాదివారు విశేష కాలమునుండి మోటారు వర్తకమున ప్రసిద్ధిపెంది జమీందారులు, రాజులు, మహారాజులచే అభిమానింపబడి, మోటారు పాఠశాలను సహా మొదట కొద్ది విద్యార్థులతో నారంభించి యిప్పుడు దినాన ప్రవర్ధమానంబుగ నలుదిక్కులనుండి పొరలిపొరలి వచ్చుచున్న విద్యార్థులకు తగునగు తేర్పరచి పాఠశాలను నిర్వహించుచున్నార.

మీకు కార్లు ఇయ్యగలరు. తిరుగ మీకాయన. కారలసినయెడల అమ్మి మయ్యగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చట మాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లు నడుపుటకు పురుషులకు స్త్రీలకు సహా నేర్పించగలరు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

'కాస్కరి'

అనునీబుధావనమును అప్పడవ్వకు పుచ్చుకొను చుండు చేని నీకంతయో సంతసమును గలిగించును.

అని ఆతిరుచ్య మయినదియు, ఆరోగ్య దాయక మయినదియు, వ్యాధి రహితమయినదియు నయ్యున్నది.

STEARNS' HEADACHE CURE

DIRECTIONS—Place the water in a glass, add one or two tablets, stir, and drink immediately.

For more than quarter of a century Stearns' Headache Cure has been the favorite remedy for headache and neuralgia. Tasteless - certain and easy to take.

USED WHEREVER HEADS ACHES

నల్లమందు చౌకగా అమ్మబడును

తులం బిటికి అకాల 10.

మద్దుల సూర్యనారాయణ, గుడివాడ, కృష్ణా, డి||
Maddula Suryanarayana garu,
Gudivada, (Kistna Dist.)

కొరి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
హాస్టువాట్స్ నెం 212, మదరాసు.

మద్రాసు న స్వము.

మ. ఆ. మేలైన మద్రాసు న నాననశ్యం పెద్దబుడ్డి 0-4
నశ్యం శేరు 1-కి 0-12 డిబ్బో దజకాటెన్లు 2-8
నీకే (తులములు 120) 3-4 బాంబూలనుమన మనాన
నానాచులకు మాత్రం 3-0 పాగావటికే 1-కి 0-4
అంపికే అంపికే 1-10 డిబ్బో దజకాటెన్లు 2-8
వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తహలపెట్టె నెం 138 రు, మద్రాసు.

న ర ము లు ము ద్ర య గు ట

ఒక పి. ఎం. డి. గా రెటుల వ్రాసిరి.

“నాచే చికిత్సచేయబడినవారి కొకరికి నరములు పూర్తిగా ముద్దయై మతివలించునీతిలోనికి వచ్చెను. ఆమెకు విటఫరు అప్పుతముగా పుచేసినది. అప్పటి నుండియు విటఫరు మంచివిలువను గలిగించు నాహారము నారు నమ్మకము కలిగింది. ఆరోగి పోస్తానీనులో టెలిగ్రాఫ్ సిగ్నలకు గా కన్న యొక స్త్రీయన్నది. కాని నేనామె నింకను పరిలోనికి వెళ్ళనియ్యలేదు. ఆమె కారోగ్యముకులగుట కామెన్నేహితులందరు చాల సంతసించిరి. ఇట్టిలేఖలు జేబొంది విశ్వాసలకు వచ్చినవి. ఇది ఆంగ్లములచేతనే చేయబడినది. మేగోహంద్యము, అజీర్ణబలహీనతయన్న గువాని కిది చాలమందిరి.” నిర్మాణాతమ నరముల నీరసమును నివృత్తుచు బహుత్వోత్తముగ కుదుర్చును. గొప్పచైతన్యము విటఫరునే వాడెదరు. నూచించెదరు. విటఫరు కేవలమాంగ్లదేశీనిర్మితమున బలవర్ధకము నగు నాహారము.

వెల 4 డౌస్సులబుడ్డి రు. 1—12—0, 8 డౌస్సులబుడ్డి రు. 3—0—0, 16 డౌస్సులబుడ్డి రు. 5—0—0.

ఇంగ్లాండులో బర్మింగ్హామ్లో నున్న సోలాలబ్రదర్సు బ్రాక్సెంఫుమునా రొక్కచే దీనిని చేయుచున్నార.

చెన్నైలోని స్పెన్సరు కంపెనీవారియొద్ద వారిశాఖలలోను డెల్హి, ఇ. స్విత్జర్లంపేరి వారియొద్ద గొప్పగొప్ప రసాయన లాదరియొద్దనున్న బహుళలలోను ఈవిటఫరు విక్రయింపబడును.

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మదరాసు.

వనోపధి సారావరిల్లా

ఇది వనోపధి సారావరిల్లా వేరుకొమ్మలను మరయు నకల చర్మకొమ్మలను వాగుజేయును. కీళ్ళకొమ్మలు, పాత వాయువుకొమ్మలు, కళ్ళకొమ్మలు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నురుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాచీరంతులకు పుష్టినిగలిగించును. వేర్వేరు కుట్టలకాచి వృద్ధిపెంచును. దీనివలన కీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

పీచు సీసామందును వాచీర తోడనే కీరమునకు మొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సారాలు వాచీర తోడనే కీరమునకు వాగుతును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

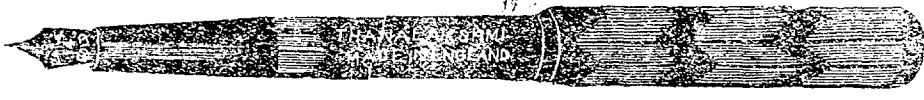
గుమకుమందు:- ఇది చర్మమునకు మార్పుగా వాగుచున్న రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి (తాగుటకు మందు) నాగవల్లితైలము వైపుకొనును. ఈ రెంటుకలిసి వెలరోజులకు పరిపూర్ణమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గళక, భననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

ఇప్పుడే తెప్పించబడినది! క్రొత్త ఫాకటక్ వేనా. మిగుల మేలైనది

ధనలక్ష్మి ఫాకటక్ వేనా.

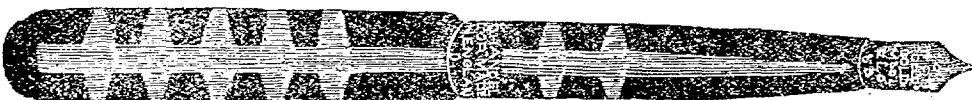
ఇది మాకై యింగ్లాండు క్రొత్తగాజేయబడినది. ఈ వేనా నుంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను వేనా మీదను మాకంపెని పేరు ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కళిల్లు మొదలగు వారల పయోగించుచున్నారు. ఈ వేనాలో నింపబడిన సిరా యే కారణమున గాని కారకచాలనములకల వుండును. ఇది "వల్క్మన్ టెక్" తోడే జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిల్పు గలిగియుండును. ఈ నిల్పు మునకుండు "ఇండియన్" ఉండుటచేత నెన్నటికి జెడ: వాగ్మిటుకు నులభ మై యుండును. ఒక తూటి యుపయోగించినవారు మఱువ వేలు వానిని నుకయోగింప సమ్యుతింపరు. వేనాలో సిరాపోయినట్టి గాను నిరింజయొకటి వేనాతో నియ్యబడును. నిల్పుతోడ పోస్తేజ కాక దీనివెల రూ. 3-0-0.

విరోపా ఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రూ. 0-8-0 పోస్తేజ సహా రూ. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పటి విరోపా యుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరవారు ఈ పుస్తకమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగు దేశము లాత్మల్లియైన వివరణములు వారికి గల వైరవివరణలు, వైరములమునజరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరు వెలుగదగిన నులభతైలిని వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తటస్థమైన కారణము, దానికై వారికానికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు, యుద్ధారంభము మొదలగు వివరములు గల 120 పుటలలో 6 భాగశఁటములలో 80 పాప్ టోక్ పటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దరఖాస్తులంపుడు.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైపేరును, మాకంపెని యంతమును పెట్టెమీదను వేనామీదనుగల ఈ ఫాకటక్ వేనా మాకంపెని ఇంగ్లాండులో సిద్ధపఱుపబడినది. ఈ వేనాకు సిరాపోయె అద్దపు పిచికారియొకటి వేనాతో పంపబడును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొను శ్రమదీనిచేతొలగును. ఉంచిన చేతి నెత్తక యెంతసేపయినను వ్రాయవచ్చును. ఇందలి నిల్పు రోట్లు గోల్తుచే జేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జెడదు. ఒకటిని తెప్పించి యుపయోగించి చుంచెడుగులక గనుగొనుడు. నిల్పుతోడ వెల 1-కి 1-8-0; రోట్లుగోల్తు నిల్పు 1-కి 0-4-0. పోస్తేజ కొనువారు భరింపవలెను.

వినివాడు:- ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సామూకాన్ పేట, మదరాసు.

సియల (REGD)

హేర్ ఆయిల్.

సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకులను, ఎఱ్ఱని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ సం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు వాని పరిమళమునకు ఒక సువర్ణపతకము నిచ్చిరి. మఱియు భారవాడయించుచుబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరు సాహేబు హిజు ఎత్తెలెంను లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చిరి. ధరలు, బుడ్డి ౧కి రూ. ౧౦-౦౦. 3కి ౨౦-౦౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజంట్లు:- కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

ఇశాం! ఇండియానుహేమ. ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క వివర విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక దేశమును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడైన ఆవశ్యముగా జాతకమును, ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్ర ము: శంకర్ గోవింద్, అతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటుకోడు, మదరాసు.

భరలేదు. దేశ హితము. పోస్తేజలేదు.
ఉచితము! ఆ యుక్తే దము. ఉచితము!
అంగ్ల వైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులందును మనకుగల అనుభవమువల్ల సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య భరితమైన
వైద్యవిద్య
అను పుస్తకము రోరువారికి భరగాని పోస్తేజగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:- రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ, 120 చీవాబజార్, మదరాసు.

నూతన రోమసంహారి. బేగంసాహిసోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన జేహమందని యే భాగమువరకుండు రోమమును చుమపుతేక భుజముగా నుండును. చర్మము యొక్క స్వభావ మెవరంగునుకాంతిని పోగొట్టుక జేయు (సాప్) ఇది ఒకటి. వెల రెబ్బిలు పెట్టె 15-0-0 వి.పి. ఖర్చు4అ.

ఆర్. వి. శండిట్ అండ్ కంపెని, బందరువీధి, మదరాసు

మదనకామేశ్వర తేవ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుళ్ళకష్టము, అతిమూత్రము, ను హరించి మిక్కిలిబలమును, ధాతువుష్టి, రక్తవృద్ధి, యౌవన గుణమును, సంకాపప్రాప్తి, నరములపటుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బిలు చాలును. 20 రు॥ డబ్బి రు. 1-0-0.

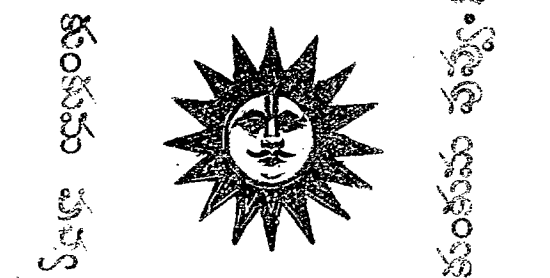
ఘనసారచండి:- ఎరుపు, లెలుపు, పసుపు, (అంటు) క్షారోగములను మూత్రపుమంటును, తక్షణమే మాన్పును. 2 సీసా చాలును. సీసా రు. 1-4-0. వి. పి. చార్జి వేరు. కయు ర్వేద సహజ్, పొంబాయి. (గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంవిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ. తైలిసులభము కేథలు చేదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆచుపంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంవికలు పి. పి. గా పంపుచుము. కలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాటాఫి, మదిరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూవర్ద దొరకును. కొనువాడు సూర్యమా ప్కము గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని. 21, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని,

మరాపు పర్తకులు, మదరాసు ఈస్ట్. రంధి విలాసము:- "ఉమ్మిడియాక్" ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టి ఇతరమైనట్టి బర్మానైజలకు తగుమైనట్లు ఇమిలేవకా కెంపులున్ను వైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకానులు అణకానులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని భరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

